

SLOVENSKI NAROD

Za vsak dan posredno, izven ali medlo in pravilno. — Inzerati: do 30 peti a 2 D, do 100 vrst 3 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predletki beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za izvoznost 360 D.

Upravitelje: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, 1. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poslilina plačana v gotovini.

V smislu § 14. družbenih pravil se sklicuje

redni občni zbor

delniške družbe Narodne tiskarne v Ljubljani na ponedeljek 30. marca 1925 ob 17. uri v uredniški prostor, Knafljeva ulica 5.

Dnevni red:

1. Nagovor.
2. Poročilo upravnega odbora o poslovanju leta 1924 in predložitev letne bilance za dan 31. decembra 1924.
3. Predlogi upravnega odbora glede porabe čiste dobička l. 1924.
4. Služajnosti.

Ostalo: § 16. družbenih pravil: Kdor hoče na obnem zboru glasovati, mora svojo delnico vsaj pet dni pred obnim zborom vložiti v družbeno blagajnico.

Upravni odbor Narodne tiskarne.

Politične sile v Italiji.

Ob Novem letu je italijansko kraljevstvo preživljalo hude čase. Mateottiljeva afera je dosegla vrhunec. Opozicija je precej močno pritiskala po časopisju in hitro napadala Mussolinija. fašistovsko vlado. V parlamentu so Mussoliniju odkazali poslušnost najglednejši državni stari Italije, Orlando, Salandra, Giolitti. Rimska vlada je že oklevala pred pritiskom javnega mnjenja. Mussolini je oblikoval normalizacijo, rotli ekstremiste. Zdelo se je, da se ponovi Mussolinijeva neodločnost pred odločilnim ukrepom. Vsak dan so pričakovali padec fašistovske vlade. Ko pa je bila nevarnost najvišja, rešitev pred duri, se je obrnil Mussolini proti vetru in zaukazal pritisk na opozicijo, proti opozicijskim tiskom, napram opozicijskim organizacijam. Po celi Italiji so se razpuščala fašistovski stranki nasprotna udruženja, tisk je policija plenila do mile volje. Opozicija je utihnila, nainovo v časopisju, potem tudi s politično akcijo. Pritisk vlade je bil premočan, nevarnost novega fašistovskega vala prevelika!

Odločna Mussolinijeva poteza je zagleda. Ali pa je tudi koristila. Ali pa ho njen odpor proti opoziciji in italijanskemu javnemu mnjenju stalen in uspešen? To je drugo vprašanje!

Vsak pritisk doseže trenutne uspehe! Za pritiskom morajo stati velike ideje, zanesna gverla, ideali. Ali razpolaga današnji fašizem z ideali? To je glavno, od tega, od zavajevanja ljudskega mnjenja in od idealiziranja ljudstva zavisti usoda fašizma. Nikdar od pamestnega pritiska na opozicijo, na časopisje ali na opozicijsko akcijo.

Nepripravljeni orazovalci sedanje Italije konstatirajo z lahko, da se mase upirajo fašistovskimi metodami, da mu kažejo hrbet, da odprda italijansko javno mnjenje, zlasti inteligencija. Države ni mogoče vladati zgolj s silo, za silo in avtoriteto morajo stati inteligentne sile, mora stati čest naroda. Sila in avtoriteta se mora oborožiti z ideali. Brez idealne hrbenice ni moči vzdržati nobene vlade v sodobni državi.

Ta resnica pomeni življeno vprašanje tudi za italijanski fašizem. To pa, kar se danes zbira okoli fašizma, ni več italijanska inteligencija, ni več nacionalistična omladina, marveč so partizanski arivist, ki se okoriščajo na fašistovsko vlado in s fašistovsko izkaznico.

Nekoč je fašizem navduševal italijansko javnost z velikimi ideali. Prepričal je komunistično revolucijo ter označil podrobno delo v korist velike, mladostno sveže Italije.

Ko so fašisti ubili komunizem, je nastalo vprašanje, kam sedaj? Logično je bilo, da se je pretvoril v vladno stranko, v stranko, ki je prevzela državno oblast ter hotela reorganizirati italijansko državo. Namen je bil dober, toda sredstva nepopolna. Mesto doslednega, liberalističnega in svobodoljubnega dela v prosep italijanskega naroda, je fašizem uvedel diktaturo nad javnim mnjenjem, uporabil je metode vladanja, ki niso ugašale italijanski tradiciji. Italijanska liberalistična tradicija in italijanska inteligencija sta preveč prežeti s svobodoljubliem!

Dr. Trumbić pripravlja revolucijo?

Za republiko in federacijo! — Dr. Trumbić se združuje z balkanskimi revolucionarji in se polasti državnega krmila!

»La Federation Balkanique« z dne 1. marca t. l. št. 15 je priobčila članek »Hrvatska po volitvah«, v katerem citamo ta-le stavke:

»Predstavljatelj hrvatskega meščanstva so bili izvoljeni na listah HRSS, ker so se izjavili sporazumni s političnimi principi stranke, a bivši minister zunanjih del dr. Ante Trumbić je bil izvoljen v Zagrebu, Osijeku in Varaždinu s plebiscitarno večino in sicer potem, ko je izjavil, da je republikan in federacija edina možna pot političnega dela in uspeha na Hrvatskem.

Morda bo v najkrajšem času tudi Trumbić sprejel in javno zastopal tezo, ki jo v privatnem življenju in v ozkem krogu političnih prijateljev odločno brani namreč da se s parlamentarnim delom v državi ne da ničesar doseči, marveč da je treba zbrati narod, skleniti sporazum z vsemi revolucionarnimi silami na Balkanu in v odločilnem momentu — s silo prevzeti oblast in vlado.

Tako piše »La Fédération Balkanique«.

Železniška nesreča pri Slavonskem Brodu.

Ljubljanski brzovlak skočil s tira. — Nobenih človeških žrtev. — Potrgane telefonske in brzojavne zveze.

— Zagreb, 14. marca. (Izv.) Danes okoli 3. zjutraj se je dogodila ne daleč od Slav. Brodu med postajama Sibinj in Oriovac železniška nesreča, ki je povzročila znatne materialne žrtve. Ljubljanski brzovlak, ki odhaja iz Beograda ob 20. zvečer, je vozil z navadno brzino na progi Slav. Brodu proti Sisku. Med postajama Sibinj in Oriovac v bližini sela Radavanje je skočilo več vozov s tira. Vozovi pred vsem spalni, so se prevrnili z nasipa. K sreči so se tako prevrnili, da niso povzročili nobenih človeških žrtev. Iz prevrnjenih vozov so se potniki spalnih vozov s težavo spravili na prosto. Med potniki je prvi moment nastala silna panika. O nesreči obveščeni seljaki sela Radavanje so takoj pričeli z veliko požrtvovalnostjo z rešilno akcijo. Značilno je, da so seljaki iznesli iz vagonov vsi prtljago, ne da bi potnikom kaka dragocenost izginila. V vozovih so se pa večini nahajali Nemci in Pomuni. Več potnikov je bilo pri tem lahko ranjenih. Iz Siska prispela rešilna akcija z zdravniškim ukrepanjem takoj vse potnike, da bi se upostavil železniški promet. Brzovlak je nadaljeval vožnjo s triurno zamud. V brzovlak so se med potniki nahajali: poslanec samostoj. dem. dr. Oliša Tadić, ki je do bil lahke poškodbe, dalje načelnik oddelka v ministrstvu za narodno zdravje

Boljševiki za Radića in njegovo stranko

Shodi v Moskvi. — Okrožnica kominterne. — Radić komunist!

— Riga, 13. marca. Po poročilih iz Moskve se sovjetska vlada silno zanaša za protest proti Stjepanu Radiću in je izdala na vodstvo kmetijske internacionale ukaz, naj v Rusiji in posred v zemstvu organizira protestne skuršije proti zaslišanju Hrvatske republikske seljaške stranke in proti aretaciji njenih voditeljev. Kmetijska internacionala je temu ukazu takoj ustrelega in organizirala v Moskvi samit celovito protestnih sej in shodov. Prvi takšni protestni shod s osklicali delavci 10 tovarn v takozvani Krasni Presni. Na tem shodu je bila sprejeta resolucija, v kateri pošilja moskovski delavci »plamteče pozdrave« vsem revolucionarnim delavcem in kmetom na Balkanu, protestirajo proti »belemu terorju« Pašić.

Ko se je fašizem polastil državne oblasti, ni vedel, kaj naj nadalje stori, opešale so mu moči in danes je med njim in vsemi zdravimi silami italijanskega naroda po našem mnjenju globok prepad.

Fašizem si nastavlja usodno vprašanje: ali mu uspe zavajevati zaupanje italijanskega naroda, ali bo v stanu oduševiti italijansko javnost za novo državnoopravno delo, ali bo strel odnora in ne.

»...«, ki je v najintimnejših zvezah z Radićevo stranko. — saj so posamni njeni poslanci tudi sotrudniki te revolucionarne revije, — in gotovo točno pozna mišljenje in razpoloženje merodajnih činiteljev tako v HRSS, kakor tudi v HZ.

Dr. Trumbić se je torej kot vodja takozvane Hrvatske Zajednice, ki pa se je vtopila v Radićevo stranko, izjavil ne samo za republiko in federacijo, marveč smu celo naklepe, da se združi z vsemi balkanskimi revolucionarji in se s krvavo meščansko vojno polasti državnega krmila!

Dr. Trumbić ima potemtakem še dalekosežnejše načrte kakor Radić, a ga vključ temu smatrajo za manj nevarnega. Ali je to upravičeno?

Ako je res, kar poročajo o njegovih nazorih glasilo balkanskega revolucionarnega komiteta, potem bi pač kazalo, da si verifikacijski odbor v parlamentu nekoliko pobliže ogleda gospoda dr. Trumbića in temeljito preudari, ako kaže overoviti njegov mandat.

dr. Štampar, sin bivšega ministra za socialno politiko dr. Fran Peleš, dr. Turkovič iz Zagreba in član starejšinstva Jugoslovenskega okola Dušan Bogunović. Zadnji so ostali nepoškodovani. Železniška proga je bila zaradi te nesreče na 100 m razpuščena. Prvo zdravniško pomoč je nudil potnikom dr. Ratković. Neki nemški potnik je dobil živčni napad.

Zaradi te železniške nesreče so danes vse brzojavne in telefonske zveze med Zagrebom in Beogradom, kakor tudi one direktne med Ljubljano in Beogradom popolnoma pokvarjene in ni bila danes dopolnilna telefonska zveza z Beogradom upostavljena. Vozovi, ki so skočili s tira, so namreč podrli tudi brzojavne in telefonske droge in potrgali žice. Kakor omenjeno, ni bilo nobenih človeških žrtev. Materialna škoda je znatna. Uradno škoda še ni ugotovljena.

— Zagreb, 14. marca. (Izv.) Železniški promet na progi Slav. Brod — Sisek je sedaj popolnoma upostavljen. Vlaki vozijo redno. Jutranji vlaki so imeli večurne zamude. Zagrebški železniška direkcija je danes zjutraj odposlala na kraj nesreče posebno komisijo. Oficijsko poročilo zagrebške direkcije o nesreči opoldne še ni bilo izdano.

Pribičevičeve vlade v Jugoslaviji ter zahtevalo takojšnjo osvoboditve Stjepana Radića. V drugem delu te resolucije zahtevalo, naj sovjetska vlada intervenira v Beogradu, in če treba tudi izda, da bo Radić izpuščen. Istočasno je izdala Komiterna brezlično okrožnico na vse komunistične stranke v Evropi s pozivom, naj se pridružijo protestni akciji proti belemu terorju v Jugoslaviji.

Po poročilih, ki so došla v Moskvo, so se tej protestni akciji že pridružili: komunistična stranka v Podkarpatski Rusiji, komunistična stranka v Nemčiji, italijanska kmetijska zveza in zveza siromskih kmetov na Češkoslovaškem. Sovjeti pričakujejo, da v kratkem pri spo slične izjave tudi iz Francije, Anglije, Holandske in Belgije. Sovjeti smatrajo

zadovoljnost s fašistovskimi metodami? Eno, dve ali pa tudi večmesečne represalije koristijo momentano. Toda stranke ne morejo samirati, javnega mnjenja ne morejo osvojiti! To pa je bistveno za italijansko politično moč.

Za vladanje ne zadošča avtoriteta in policija, za vsem tem moralo stati veliki moralni in državni ideali, sicer je nasilje nemoralno, pa tudi politično brezuspešno!

jo Radića popolnoma za svojega somišljenika in so pripravili storiti vse, da ga osvobode.

Vlom v poštni urad v Kranju.

Iz poštne blagajne ukradenih 65.000 dinarjev.

Kranj, 14. marca. (Izv.) Po Gorenjskem se zadnje dneve vrše množestveni vlom, ki so organizirani po načinu tržaskih svedrovcev. Pred dvema dnevoma so vlomili v poštne urade v Kranju, v občinski v Trzinu. Nocoj so svedrovci posestili poštne urade v Kranju ter navrtali z modernim vlomilskim orodjem »Wertheimerco«, iz katere so odnesli bogat plen v znesku 65.000 Din.

Hišni gospodar g. Adolf Rohrmann, v čigar hiši se nahajajo poštne urade, je danes zjutraj, ko se je odpravil k prvemu vlaku proti Ljubljani, ki odhaja iz Kranja okoli 5.15, začuden zapazil, da je razbito okno pri poštne uradu. V uradu je videl tudi goreti luč ter je prvotno mislil, da služkinja pospravlja urad. Končno je pozorneje pogledal v urad, opazil je, da je blagajna navrtana. O stvari je takoj obvestil poštne slugo Lojzeta Svizlja. Ta je pregledal vse prostore v uradu ter naznanil vlom orožniški postaji. O vladu je bil tudi takoj obveščen upravnik pošte g. Ivan Cof.

Natančna preiskava na licu mesta v uradu je ugotovila, da je moral vlomilec ali mogoče več vlomilcev preokorčiti Rohrmannov vrh in nato v urad vdreti skozi okno, ki se nahaja na vrtni strani. Vlomljeno je bilo v blagajno na ta način, da je bila navrtana z vlomilnim orodjem stran blagajne in nato se tresorji.

Vlom v poštne urade naravno je danes dopolnilne vzbudil v Kranju splošno senzacijo. Vse dopolnilne prihajajo ljudje ki pošti ter povprašujejo, kako so vlomili in odnesli 65.000 Din. Vlomilci so odnesli tudi poštne uradniki zlato uro in nož.

Orožništvo marljivo polzečeno za vlomilci. O vladu je bilo obveščeno tudi policijsko ravnanje v Ljubljani. Popoldne prispe posebna komisija, ki strokovno ugotovi vse podrobnosti vladu.

Preiskava radi veleizdaje proti Radiću.

— Zagreb, 14. marca. Preiskava proti Stjepanu Radiću zaradi veleizdaje se nadaljuje z vso intenzivnostjo. Preiskovalni sod. dr. Körbler zaslišuje Radića vsak dan dopoldne in popoldne. Zaslišani so bili svedoki. Med temi je mnogo obremenjenih prič, mnogo pa tudi takih, ki Radića razbremenjujejo. Material, ki je zbran proti Radiću, je tako ogromen, da je popolnoma izključeno, da bi bila preiskava zaključena pred 2 mesecema. Radić se zelo spretno brani in zagovarja, vendar pa je opaziti, da v zadnjem času ni več tako zgovoren, pa tudi ne tako samozavesten, kakor je bil še pred dobrim mesecem. Zdi se, da se zaveda, da je dokazljivi material za njegovo krivdo tako tehen, da se bo težko opral zločina, katerega je obdolžen.

Kakor vse kaže, ne pride do sodne obravnave prej, kakor sredi poletja, ako sploh pride. Radić se še vedno nada, da bo preiskava ustavljena, češ da bodo to že dosegli njegovi politični prijatelji.

ČEŠKOSLOVAŠKA IN ŽENEVSKI PROTOKOL.

— Praga, 14. marca. (Izv.) Iz Ženeve javljajo 13. t. m.: Na seji sveta Društva narodov je izjavil zunanji minister Češkoslovaške republike dr. Beneš, da Češkoslovaška ostane zvesta svojemu podpisu, ki ga je dala k ženevskemu protokolu. Prepričan je, da je protokol popolnoma točno sestavljen, priznava pa, da so ugovori Anglije povsem upravičeni. Svet Društva narodov je sprejel soglasno od dr. Beneša predlagano resolucijo, s katero se poročilo angleškega zunanjega ministra predloži šestemu zasedanju Društva narodov. Ženevski protokol pride zato še enkrat na dnevni red zasedanja Društva narodov. V glavnem je dr. Beneš za izvedbo razorožitve.

ZDRAVSTVENO STANJE PISATELJA BETTAUERJA.

— Dunaj, 14. marca. (Izv.) Zdravstveno stanje pisatelja Bettauerja se je znatno zboljšalo. Nahaja se izven smrtno nevarnosti.

KOMUNISTIČNI IZGREDI V NEMCIJI.

— Berlin, 14. marca. Iz Halle poročajo: Sročijo so priredili komunisti veliki shod, na katerem so hoteli določiti kandidata za predsedniško mesto. Komunistični predsedniški kandidat Hellmann je hotel govoriti, toda prišlo je do velikih izgrediv med komunisti in nemškimi nacionalisti. Policijski uradnik je prepovedal Hellmannu govoriti, ker je napadal državno ustavo. Med komunisti in strankarji je prišlo do krvavega pretepa. Policija je morala rabiti orožje. — Padlo je več strelcev. Kakor javlja policijsko poveljništvo, sta bila 2 orožnika ustreljena. Komunisti zatirajo, da je bilo ustreljenih šest delavcev in 30 težko ranjenih.

KOVINARSKA STAVKA V ITALIJI.

— Milan, 14. marca. Pred dnevi je izbruhnila stavka kovinarjev v Bresciji, odkoder se je razširila tudi na Milan. Vodje fašistovske organizacije. Industrijalet se upirajo povišanju plač. Tovarne strajkajo fašisti. Sedaj stavka že 20.000 delavcev. Voditelji so pripravili izvesti stavko do konca. Položaj kovinarjev v vsej Lombardiji je silno slab. Treba novega konkordata med delavci in industrijalet.

— Rim, 14. marca. (Izv.) Socialistične strokovne organizacije kovinarjev so se pridružile stavki. V Gorenji Italiji danes stavkuje do 100.000 delavcev.

PREDSEDNIŠKE VOLITVE V NEMCIJI.

— Berlin, 14. marca. (Izv.) Borba za predsedniško kandidaturu se nadaljuje. Desničarske stranke nameravajo postaviti lastnega kandidata v osebi generala Lettow v Vorbecku, ki je bil znan iz ruske fronte. Socialni demokratje in komunisti napovedujejo, da bodo z vso odločnostjo nastopili proti tej kandidaturi. Socialni demokratje že sedaj izjavljajo, da bodo pri drugi volitvi kompaktno glasovali za kandidata, ki ga postavijo republikanske stranke, zagovarjajoče weimarsko ustavo.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA V NEMCIJI.

— Berlin, 14. marca. (Izv.) Na Sakonskem začeta železnižarska stavka se vedno bolj razširja. V Berlinu stavkajo vsi prozni delavci. Železniški promet je zelo oviran.

Italijanska notranja politika.

— Rim, 14. marca. — Poslanska zbornica zbora je ponedeljka. Bavila se je v glavnem z notranjo politiko z očitnim namenom, da se vzbudi znova zanimanje za fašizem. Govorili so razni zanimivi fašistovski stranke in hvalili režim.

V seji v četrtek je bilo veliko krika in vika. Maffii, komunist, je ostro napadel fašiste in jim očital, da je mnogo ljudi, ki poprej niso imeli ničesar, sedaj premožnih. Listi so poročali, da je Arnaldo Mussolini dobil v dar palačo in več milijonov. Odv. Teruzzi je dobival na leto stoletico lir, dokler ni bil izgnan iz stranke. Korupcija je obkoljevala Maffii tudi Finzija in Acerba. Mestoma je pretil pretek, pa so ga preprečili. Razburjenje na fašistovski strani je bilo silno.

Notranji ministri Federzoni je zagovarjal notranjo politiko in se bavil zlasti z ukrepi proti tisku. Protestiral je proti trditvi, da je zašla Italija v lakoto in snžnost po krivdi fašistovske vlade. Sprelet je bil predlog posl. Sanna, k odobrava notranjo politiko, z gromno veleno.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curli 12.01—12.03, Praga 185.25—185.75, New York 62—62.25, London 298—298.50, Praga 320.50—322.50, Milan 253.25—253.75, Dunaj 0.0879.

Inozemske borze.

— Curli, 14. marca. Današnja borza: Beograd 8.35, Pariz 26.72, London 24.81, New York 518.50, Milan 21.05, Praga 15.46, Dunaj 0.0073.

— Trst, 14. marca. Borza: Beograd 39.50—39.60, Pariz 126.25—126.75, London 117.60—117.70, New York 25.50—25.55, Curli 47.2047, Dunaj 0.5345—0.5350, Praga 73—73.50.

— Dunaj, 13. marca. Devize: Beograd 11.395—11.435, London 34—34.10, Milan 28.74—28.86, New York 709.35—711.55, Pariz 36.50—36.66, Praga 21.07—21.15, Curli 136.70—137.20.

Valute: dolar 704.60—708.60, dinar 11.33—11.39, lira 28.76—28.96, češka krona 20.94—21.06.

111 župnij ali koliko smo izgubili na Koroškem?

(Dopis slovenskega svečenika.)

Naša narodna dolžnost je, da ne dopustimo, da bi zaspalo v nas zanimanje za naš slovenski svet onstran državnih mej. Tudi ondi živijo Slovenci. Sicer ločeni od nas, so vendar tudi oni naši ljudje, ki spadajo k naši narodni celini.

Ozrmo se danes na Koroško onstran državne meje in ogledimo si naš zasužnjen Korotan z vidika versko - cerkvene organizacije. V katere dekanije in župnije je razdeljen slovenski Korotan, koliko in katere so dekanije in župnije na Koroškem, kjer živijo Slovenci kompaktno naseljeni?

1) **Pilberška dekanija.** Na Mežiško dolino med pilberškimi dekanijami. To je zdaj ena najmanjših, če ne najmanjša dekanija v celovski (krški) škofiji. Na Zg. Koroškem pod ledenimi Visokih Tur so župnije, ki po obsegu niso mnogo manjše kot cela sedanjaja pilberška dekanija. (N. pr. Malta, župnija dolga blizu 30 km; Zagrica ali Sveta Kri ob vznožju Vel. Kleka.) Župnije: St. Daniel, Guštanj, Javorje, Koprivna, Kotlje, Prevalje, Mežica, Črna, Strojna, ki so prej spadale pod dekanijo Pilberk, pripadajo sedaj mariborski (lavantinski) škofiji, ker so po senžermenski mirovni pogodbi pripadle Jugoslaviji.

Pilberška dekanija obsega zdaj samo še župnije: Pilberk, Kazaze, Smihel, Vogrče, Zvabek. Poleg tega še Suho z avstrijskim delom Libelč, ki skupaj zdaj tvorita župnijo Suho. Suha in Libelč sta pred razsulo Avstrije spadali v dekanijo Sr. Dravograd. Pilberška dekanija je, izvzema nemškutarijo v mestecu Pilberk, vsa slovenska in šteje dobrih 8000 duš. Dekanija se razprostira južno od Drave; vse župnije na severu meje na Dravo. Največji sta župniji Pilberk in Smihel, segata od vrh Pece (2114, oz. 2124 m) do Drave; njuna dolžina znaša 16, oz. 15 km zračne črte. — Pilberška dekanija torej obsega šest župnij. Suha, Pilberk in Smihel mejijo na Jugoslavijo.

2) **Onstran Drave severno od Libelč** sta dve slovensko - nemški župniji: Labud in St. Lovrenc, ki štejeta okroglo 2000 duš.

Pred razsulo, oziroma do nesrečnega glasovanja leta 1920, sta spadali v dravograško dekanijo. Oskrbovali so ju slovenski duhovniki. Služba božja se je vršila v obeh župnijah v slovensko-nemškem jeziku. Zdaj spadata obe župniji v dekanijo St. Andraž v Labudski dolini. (Svoj čas sedež lavantinske škofije. Škof Slomšek se je preselil iz St. Andraža v Maribor). Imenovani dve župniji oskrbujejo zdaj slov. jezika neveščki nemški duhovniki. V obeh župnijah je v cerkvi zdaj vse nemško.

3) **Velikovaška dekanija.** Severno od Drave nasproti pilberške (in doberlovske) ali doberlovske dekanije se razprostira dekanija Velikovec. Obsega petnajst župnij in sicer: mesto Velikovec, St. Rupert pri Velikovecu, St. Peter na Vasi, St. Jur na Vinogradih, Smarjet pri Telenbergu, St. Stefan pri Sv. Trušnjah Vobre, Grebinci, Klostec, Grebinci, Rudo, Gorenje, Dješke, Knezo, Krčanje, Golovico. Dekanija sega od Drave do vrh Svinjske ali Svinje planine (prim.: Slovenec, slovenji, svinice, svinji), od dravske krivulje pri Zvabcku pa do reke Krke. Cela dekanija je bila v I. glasovalnem ozemlju, torej v pasu A.

Župnije: Dješke, Knezo, Krčanje, Golovica, in deloma tudi St. Stefan, Vobre, Grebinci, Klostec in Grebinci ležijo na pobočju močvirne Svinje planine. Vseh 15 župnij šteje skupaj nad 14.000 duš.

Če izstavimo nemškutarijo v Velikovecu in Grebincu ter malo gorsko župnijo Golovico pod vrhom Svinje pl., ki je že bolj nemška kot slovenska, so vse ostale župnije v velikovaški dekaniji slovenske.

Po nesrečnem plebiscitu je več župnij dobilo nemške duhovnike. V Grebincu, kjer slovensko kmečko prebivalstvo tvori dve tretjini, če ne tričetrtino celokupnega prebivalstva župnije, je bilo po glasovanju naenkrat v cerkvi vse nemško. Le malo bolje je bilo na Rudi, in pristno slovenski župniji. Zadnji čas je prišel v Grebinc drug nemški duhovnik, ki slovensčino boje obvlada in je — redka izjema med Nemci — Slovincem pravičen.

4) **Dekanija Doberlavas.** Južno od Velikovec pod Dravo se razprostira teritorialno največja slovenska dekanija na Koroškem: Doberlavas. Dekanija sega od Kriza v Savinjskih planinah do Drave, od Pece do Qbirja. Obsega štirinajst župnij in sicer: Doberlavas, Apače, Galicija, Zitarovas, St. Lipš pri Zencu, Globasnica, Stebenj, Podjuni, Reberce, Obrsko in Železno Kaplo. Dekaniji Pilberk in Doberlavas, v kolikor ležita v ravnini, tvorita „Podjuno“ v ožjem smislu; v širšem smislu pa spada v Podjuno tudi velikovaška dekanija tja do vznožja Svinje planine.

Največja župnija v doberlovske dekaniji je Železna Kapla, ki je po obsegu pač največja župnija v slov. Korotanu. Sega od Kriza (2134 m) do planine. Luže pod Pece, skoro 20 km zračne črte. V župniji Skočjan leži ljubko Klopinski jezero. Župnija Doberlavas sega od Gosejskega jezera do Drave in je torej dolga blizu 10 km v zračni črti. Redko naseljena gorska župnija Obrsko sega od Qbirja do Vernikovega Grintovca na jugoslovenski meji, kar znaša nad 10 km zračne črte. Župnije Obrsko, Zel. Kapla in Globasnica mejijo na Jugoslavijo. Dekanija šteje 13.000 duš. Vse župnije so slovenske, izvzema nemškutarijo v urgu Zel. Kapla.

5) **Tinjska dekanija.** Zahodno od velikovaške in doberlovske dekanije se razteza

tinjska dekanija. Na jugu in jugovzhodu meji na Dravo. Na severu sega do St. Helenske gore (1058 m), prekrasne razgledne točke na severnem robu otmanjske župnije. Na St. Helenski gori je v rimski dobi stal paganski tempelj, danes stoji ondi cerkev sv. Helene. Na vzhodu sega tinjska dekanija do Drave severno od Klopinskega jezera, na zahodu pa tik do celovškega predmestja.

Dekanija obsega štirinajst župnij in sicer: Tinje, St. Peter, Grabštanj, Pokrče, v Sloveniji Smihel, Medgorje z ekspozituro Podgrad, Radiše, Podkros, Zrelec, St. Jakob ob cesti, St. Tomaž, Timenica, Otmanje, St. Lipš ob Krki. Cela dekanija je spadala v glasovalno ozemlje in sicer prvih 7 župnij ter polovica Zrečca in Podkrosa v I. glasovalno ozemlje, ostalo pa v II. glas. ozemlje.

Po vsej tinjski dekaniji bivajo Slovenci kompaktno naseljeni. Dekanija se razprostira po jako rodovitni in slikoviti Celovski ravnini. Prekrasen pogled se nudi na ravnino z gore sv. Urha, sv. Helene ali sv. Krištofa, ki zapirajo ravnino na severu. Zalibog se ta lepa slovenska zemlja v zadnjem času jako hitro ponemčuje! Otmanje so že na polovico ponemčene, vsled bližine Celovca se hitro ponemčujejo tudi župniji St. Jakob in Zrelec. Župniji cerkvi teh dveh župnij sta oddaljeni po eno uro od Celovca.

Leta 1918, so službovali še na vseh župnijah tinjske dekanije slovenski duhovniki. A danes? Bože mili! Šest župnij (St. Lipš, Timenica, Otmanje, St. Jakob, Grabštanj, Zrelec) so zasedli nemški duhovniki, sedma (Pokrče) pa je nezasedena. V Otmanjah, St. Lipšu, Timenici se ne sliši v cerkvi nobena slovenska beseda več; župniki teh župnij so trdi Nemci, čenrav imajo v svojih župnijah še dovolj priletnejših ljudi, ki nemški sploh ne razumejo! S koroškimi Slovenci se postopa na način, ki je v očividnem nasprotju s cerkvenim pravom!

Ponemčeni sta cerkvi v St. Jakobu in Zrelec. V St. Jakobu je nemški župnik izvedel glasovanje med župljani, v katerem jeziku hočejo, da se opravlja v cerkvi petje, molitev in propoved. Na Koroškem imajo tako glasovanja vedno takoj tudi politični značaj, in kdor ni za nemško, ta je Srb, Jugosloven in duš! Poleg tega je naravno, da je prebivalstvo vsled stoletnega ponemčevanja zlasti v bližini mest prepojeno z nemškim duhom in tako je bila seveda velika večina župljanov v St. Jakobu pri Celovcu za to, da se v cerkvi opravlja nemško. — Pa tudi v Grabštanju od Celovca 2 uri oddaljenem, župnikuje slov. jezika neveščki nemški duhovnik. Torej 6 germaniziranih slov. župnij!

Pri tem žalostnem stanju cerkvenih razmer v slov. Korotanu moramo glasno vprašati vse slovenske duhovnike, ki so brez zadostnega razlaga orili s Koroške: Zakaj ste zapustili Koroško?

6) **Mostišč.** Severno od tinjske in velikovaške dekanije ob Krki je še ena slovensko-nemška župnija, ki spada že v dekanijo St. Vid ob Glini. To je St. Janž na Mostišču ali kratko: Mostišč z ekspozituro St. Urh na Sentjanski gori. Župnija s St. Urhom vred šteje 2000 duš. Ljudje še večidel znajo slovenski, a župnija se nahaja v onem stadiju, ko slovensko prebivalstvo polagoma prehaja v nemško narodnost. Mostišč na jugu in na vzhodu meji na slovenske župnije St. Lipš ob Krki, St. Jur na Vinogradih in na Dješke.

O Mostišču je, kakor znano, rekel rajni dr. Krek, da bo na Mostišču še radikalen slovenski župan. Župan na Mostišču res zna slovensko in je rodom Slovenec, a o slovenski narodni zavednosti seveda ni govora. Duha je nemški. Naravno. — Tudi v zahodno od Mostišča ležeči župniji Launsdorf (Sv. Boštjan) ljudje v okolici Visoke Ojstrice, največjega še zdaj ohranjenega gradu na Koroškem, še deloma znajo slovensko, a slovenskega duha ni več trohice v njih.

7) **Dekanija „Celovška okolica“.** Zapadno od tinjske dekanije se razprostira dekanija „Celovška okolica“. Ta dekanija obsega okolično Vrbskega jezera in Gosposvetsko polje. To je najpogostejši del slov. Korotana na Koroški sploh. Če izstavimo Bled ni nikjer lepše slovenske zemlje nego je okolica Vrbskega jezera. V tej dekaniji leži Slovincem tako drago Gosposvetsko polje z Gosposveto in Krnskim gradom. Na severu stoji ob robu dekanije St. Urška gora (1015 m), a župnija Smihel na Gosposvetskem polju sega na severu malodane do šentvidskega predmestja.

Dekanija je bila v glasovalnem ozemlju in sicer župnije južno od Vrbskega jezera v pasu A, ostalo pa v pasu B.

11 župnij mejl ob Vrbskem jezero: St. Rupert pri Celovcu, Čajče, Breza, Porečje, Dholica, Dvor, Logavas, Škofiče, Otok, Hodiše in Vetrinj z Zakamnom. Razen St. Ruperta, Dvora in Logavas spadajo vse na štete župnije v dekanijo „Celovška okolica“. Razen tega spadajo v to dekanijo še slovensko - nemške župnije: St. Jur pri Celovcu Gosposveta, Blatograd. Skupaj torej edina št slovenskih in slovensko - nemških župnij, ki štejejo skupaj 16.000 prebivalcev.

Razen tega spadajo v dekanijo še župnije: Krnski grad, Smihel na Gosposvet-

skem polju, Poreče ob St. Urški gori, St. Martin na Ponfeldu, Tigrče, ki pa so vse že docela ponemčene.

Leta 1918, so službovali na vseh 11 slovenskih in slov.-nemških župnijah dekanije „Celovška okolica“ slovenski duhovniki, izvzema Blatograd, kjer je bil že Nemec. Danes župnikujejo v Vetrinju z Zakamnom, v Gosposveti, na Brezi, v Čajničah trdi Nemci, in v cerkvah teh župnij ni več slišati slovenske besede; popolnoma je ponemčena tudi cerkev v Porečju; slovenskega jezika neveščki Nemec oskrbuje Škofiče. Izmed 11 slovenskih in slov.-nemških župnij dekanije imajo samo še 4 župnije (Otok, Hodiše, St. Jur in Dholica) slovenske duhovnike. Pri tem pa je župnija St. Jur, severno od Celovca, tudi že tako ponemčena, da je v cerkvi že skoro vse nemško.

Nikjer na Koroškem slovenski živeti tako rapidno ne nazaduje nego v okolici Celovca. Nikjer se ni rak germanizacije tako zajedel v slovensko narodno telo nego na tem mestu. Najlepši kos slovenske zemlje — pa v največji nevarnosti, da se potopi v vse-nemškem morju! — Slovenski živeli okrog Celovca je podoben človeku, ki zmruze. Zmruzenec je že izgubil zavest, vedno bolj pojemlje življenje v njem, s tihimi, neslišnimi koraki se bliža smrt. Če ga še zadnji trenutek ne najdejo in ne rešijo, je neizogibno zapisan smrti. Tako tudi naš rod na Koroškem. Predvsem v celovski okolici.

8) **Mesto Celovec.** To je dekanija zase. Celovec je dvojezično mesto, zato so tudi vse župnije celovške dekanije slov.-nemške. Zlasti pa se štejeta kot taki oboje predmestni župniji: St. Lovrenc in St. Rupert pri Celovcu. Obe župniji sta nprani s slovenskimi priseljenci iz Podjune, Roža in slovenske celovške okolice. Od vseh strani se priseljujejo v mesto in okolice, da se tu preživljajo kot delavci, delavke, služkinje, obrtniki, trgovci. Tu si ustanavljajo družine in njihovi otroci so — Nemci! Slovenski rod v nemškem mestu izumira in izumre v dobi en ga „človeškega rodu“ Mesto s svojimi nemškimi obustimi in uradi, s svojo nemško javnostjo in zlasti s svojimi nemškimi šolami ponemči vse in sicer v najkrajšem času.

Župniji St. Lovrenc in St. Rupert štejeta vsaka po 7000 duš, torej skupaj 14.000 prebivalcev.

9) **Dekanija Borovlje.** Leži južno od dekanije „Celovška okolica“ in Tinje. Na jugu sega do vrh Karavank in se razteza od Stola do Košute. Obsega spodnjo Rož. Steje 16 župnij in sicer južno od Drave: Smarjeta v Rožu, Sele, Vajdiše, Glinje, Borovlje, Podlublje, Slovenjplajberk, Ljubelj, Kapela v Rožu, St. Janž, Svecje, Zavrhn; severno od Drave: Bilčovs, Kotmaravas, Zihpolje, Golšova.

Na Jugoslavijo mejijo župnije:

Sele, Ljubelj Slovenjplajberk in Zavrhn. Župnija Zavrhn je komaj 8 km zračne črte oddaljena od Blejskega jezera Po obsegu je največja gorska župnija Sele, ki je dolga skoro 15 km zračne črte. Izvzema nemškutarijo v Borovljah je cela dekanija slovenska.

Dekanija Borovlje šteje 15.000 duš.

10) **Dekanija Rožek.** Rožeška dekanija sega na jugu do vrh Karavank (od Kočene do Jele), na severu skoro do Osojskega jezera, na zahodno do Baskga, na vzhodu pa skoro do Hodiškega jezera. Drava deli dekanijo na dve enaki polovici. Severno od Drave ležijo župnije: St. I. Logavas, Dvor, Kostanje, Lipa, Strmec, Skočdol, Domačale. Južno od Drave pa župnije: Podgorje, St. Jakob, Rožek, Pečnica, Na Dravi. Skupaj torej 13 župnij. — I po obsegu i po številu prebivalcev je največja župnija St. Jakob v Rožu.

V St. Jakobu v Rožu stoji — zdaj zaprta — slovenska Narodna šola. Cela dekanija je slovenska, vendar germanizacija posebno napreduje v župniji Dvor, kjer ima Vrba ob Vrbskem jezeru že čisto nemško lice, četudi domačini še vsi znajo slovenski. Dalje v skočdolski župniji zaradi bližine Beljaka, in zadnji čas tudi v šentjakovski župniji, kjer je lani v Podrožju dogradil in otvoril nemški Schulverein trirazredno nemško šolo.

Izvzema priseljene uradnike, železničarje, učitelje in druge javne nameščence je cela dekanija slovenska. Šteje 14.000 prebivalcev. Župniji Domačale in Na Dravi sta nezasedeni.

Kakor dekanija Borovlje obsega spodnjo Rož, tako rožeška dekanija v glavnem obsega zgornjo Rož. Cela dekanija je spadala v glasovalno ozemlje in sicer župnije: Podgorje, St. Jakob, Rožek, Pečnica, Na Dravi, St. Ili, Logavas v pas A, ostalih šest župnij pa v pas B. Podgorje St. Jakob in Pečnica mejijo na Jugoslavijo. Župnija St. Jakob je komaj 6 km zračne črte oddaljena od kolodvora na Jesenicah. V šentjakovski župniji stoji ko'odvor Podrožica, od koder vodi predor skozi Karavanke na Gorenjsko.

11. **Dekanija Beljak.** Beljaška dekanija obsega 19 župnij, od teh jih je šest slovenskih in sicer: Marija na Zili, Loče, Stebenj, Brnca, St. Lenard in Podkloster. Loče, Stebenj in Ma. na Zili leže južno od Zile, med Zilo, Baškim jezerom in Karavankami; ostale tri župnije: Brnca, St. Lenard in Podkloster pa se razprostirajo na obeh straneh spodnje Zile, med Dobračem in Karavankami. Župnija Brnca sega skoro do Beljaških toplic, Ma. na Zili pa do Zile, gol ure pred Beljakom.

(Konec prihodnjega)

Položaj v Italiji.

12. marca.

Precej časa je bilo mirno, sedaj ko zboruje parlament, je politično gibanje zopet živahno. V ospredju stoji zadeva glede organizacije kombitentov. Zgolj iz nekih birokratičnih ozirrov je bilo tej ogromni in popularni organizaciji odvzeto vodstvo in ji postavljen na čelo fašistovski triumvirat. Mussolini se je zbal, da bi se društvo frontnih bojnikov preveč ne oddaljilo od njega in njegovega vpliva, zato pa je ukrenil odstavitev vodstva, da se kombitentovska organizacija po fašistovski prekrvasi. — Slep invalid, poslanec Delcroix, je bil pri njem in obljubil mu je, da dobi organizacija kmalu zopet svoje vodstvo. Poskrbel je zajedno v vrstah kombitentov - poslancev za dnevni red v zbornici, ki odobrava potrebo, da se narodno združene kombitentov postavijo trdno na stališče svoje naloga, katero je prevzelo v varstvo moralnih in materialnih koristi vseh kombitentov. Stvar se poravnala mirno. Fašisti mislijo, da s tem privežejo stalno nase kombitente, opozicija pa sodi, da bo imel Mussolinijev nastop za posledico odklanjanje frontnih bojnikov od njega. — Gotovo je, da se bo organizacija utrdila v svoji notranosti. Da bi pa ob sedanjih razmerah kazala kako kljubovanje Mussoliniju, na to ni misliti.

Parlament zboruje in razpravlja notranjo politiko. V zbornici sede fašisti in komunisti. Liberalni in demokratični opozicionarci, ki sicer nso hoteli nikdar zaustaviti zborovalne dvorane, smatrajo, kakor je soditi po njihovih izjavah, za nepotrebno, da bi se spuščali v boj za vlado marveč se rašči že danes pripravljajo na novo volilno borbo, pa naj pride ta kmalu ali pa kasneje, kakor izvajajo Mussolinijevi prijatelji. — Opozicija zboruje na Aventinu in se ne menja za zbornico. Čaka na volitve. Stari Giolitti pravi sicer, da je abstinenca nevarna igra, ali glede na položaj v deželi prevladuje mnenje, da bo moral Mussolini razpisati nove volitve. Sedaj koleba on sem in tja. Ker je opozicija odnošna iz zbornice, meni Mussolini, da naj zbornica le dalje dela; ako se čuje o morebitnem prihodu opozicije v parlament, prične Mussolini govoriti o bližnjih volitvah. To je igra, s katero si sedanj režim podaljšuje svoje življenje. V zbornici je na dnevnem redu notranja politika in razprava o zunanjih je napovedana šele za po velikonočnih praznikih.

Mussolini se čuti že dovolj močnega in njegovi poslanci naglašajo v parlamentu, da vršijo točno ono delikatno politično nalogo, ki jim je bila poverjena. Razlagajo, da opozicija na Aventinu ne more doseči uspehov, ker ni prežeta s splošnimi interesi dežele, marveč jo vodi le osebnja mržnja do Mussolinija. Drugače pa je z zbornico opozicija. Ta očita vladi, da je zašla v navskrižje s politiko svobode, v glavnem zaradi odredb proti tisku. Toda po sodbi fašistov so povzročili one odredbe Aventinci sami. Fašistovski poslanci končno zatirajo, da je fašizem že dovolj dokazal svojo sposobnost za reševanje vseh svobodnih problemov in bo torej nadaljeval svoje delo v korist naroda in domovine.

V zadnjem času se zopet pojavljajo nasilstva: zajedno pa čitamo ostre obsojbe fašistovskega nasilja pred sodišči. Voditelji fašistovske organizacije je sedaj Farinacci, vzlet iz ekstremnih elementov. Kam vodi to? Položaj je danes še zamotan in letos na brže se ne bo volitev. Tako imata še dovolj časa za utrjevanje svoje pozicije fašizem in opozicija. Ko pa pride do končne borbe, kdo bo zmagal? Mussolini je že dokazal, kako se zna dobro držati v kritičnih položajih.

Politične vesti.

— Quod licet Jovi, non licet bovi. To poslovice kaj radi uporablja opozicionarci, zlasti pa naši klerikalci! Njim naj je vse dovoljeno, nasprotnikom, nacionalnemu bloku pa nič! Kakšno demagogijo so uganjali s pogrešenimi sklepi zagrebškega sodišča, ki popolnoma nepravilno oproščajo Radića in kompanije veleizdaje. Klerikalci so se sklicevali na neodvisnost sodišč in na svetost sodniškega stanu. Vemo, da se ra take stvari sklicujejo samo dotlej, dokler jim kaže. Primer: v verifikacijskem odboru nastopi demokratiški poslanec Timotijević, kateremu sekundiralo slovenski klerikalci in trdi, da je neke prvostopno sodišče pogrešilo, ko je odklonilo popravo volilnih spisov na podlagi korektur neke prizadete občine. Timotijević pravi: Sodšče je pogrešilo! Strinjav se s Timotijevićem, prav ima, ki trdi, da je sodišče pogrešilo, ne jemljemo mu pravice. Toda odločno odklanjamo teror klerikalcev, ki odrekajo drugim, da tudi po svoje sodijo o rešitvah sodišč, na pr. zagrebških in ki to pravico reklamirajo samo zase, dočim imenujejo druge nasilneže, ki da ne spoštujejo niti neodvisnosti sodišč! Sodšča se la-

hko motilo, in se tudi prav čisto motilo, kakor ostali državni uradniki ali pa obični državljani. Toda naši patentirani angleški demokrati in borci za poštenost in pravičnost, za demokracijo, enakopravnost in svobodoljublje so si pridržali pravico izključne izraze rimskega gesla: Quod licet Jovi, non licet bovi. Da se namreč vidi njihovo svobodoljublje!

— Naša knjiga o vojni krivdi. Nemški in avstrijski tisk je začel objavljati razne netočne informacije, ki se nanašajo na izbruh svetovne vojne. Nemška in avstrijska poročila, ki baie bazirajo na važnih dokumentih, trde, da je Srbija zakrivila svetovno vojno. Iz tega načelnega stavka logično sklepajo, da Srbija nima nikake pravice zahtevati vojne odškodnine. Ta nemškoavstrijska časopisna kampanja je našla odziv tudi v angleškem tisku. Dva vodilna državnika Nikola Pašić in Ljuba Jovanović sta se odločila, da objavita važne dokumente, iz katerih je jasno dokazano, da krivda za svetovno vojno ne pada na Srbijo, marveč na diplomacijo bivše Avstro-Ogrske.

— Iz diplomatije s'uzbe. Diplomatski agent v Carigradu Trajan Živković bo imenovan za pooblaščenega ministra in poslanika pri turški vladi v Angori. Za generalnega konzula Turčije v Beogradu je imenovan Lufti beg. Naša država ni podpisala lausanske mirovne pogodbe, ker vztraja na stališču, da so bili medsebojni odnošaji tako v finančnem, državnem in političnem oziru likvidirani z mirovno pogodbo, ki je bila sklenjena 1. 1913. v Londonu po končani balkanski vojski.

— Dr. Beneš glavni tainik Društva narodov. Po poročilih iz Zeneve je nominiran za naslednjega glavnega tainika Društva narodov Drumunda češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Dr. Beneš se ni sprejel teh funkcij.

— Vzpostavitev diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Turčijo. Doslej je zastopalo poslanstvo Poljske republike na našem dvoru interese Turčije. Poslanstvo je sedaj vzelo na znanje uradno poročilo, da angorska vlada imenuje svojega lastnega zastopnika v Beogradu. Naš zastopnik v Carigradu Trajan Živković se imenuje za diplomatskega zastopnika naše države pri angorski vladi.

PERI S „SAMOBELIN“ AVTOMATOM!

Izpred sodišča.

V Ljubljani, dne 14. marca.

Napetjevanja h krivemu pričevanju.

45 letna posestnikova žena Franca Sekne iz Vogel je bila obtožena, da je skušala 3 osebe zapeljati h krivemu pričevanju pred sodiščem v Kranju, ozi. v Ljubljani ter eni teh priči obljubila, da ji priinese pogosto. Obsojena je bila na 2 meseca ječe. Po obsodi je žena uprizorila dramatičen prizor, divje zatula in se vrgla na tla, toda se je kmalu ohladila in prosila, naj bi prestala kazen v Kranju.

Grda žalitev orožnika v službi.

Ludvik Seršen, posestnik sin v Vesci pri Vodicah, je sploh hud na orožnike ter provzročal Seršenova hča orožnikom največ poslov. Na Stefanovo t. l. je orož. narednik ponudil ustavit obtoženca ter ga preiskal zaradi orožja, ker so se iz omenjene vasi silili strel. To pa je obtoženca tako razkačilo, da je pred večjo družbo v hiši kričal cele litanje najgrših psov, kakor prime krivavi duš, prokleti Bog, k.... Lavrenčič, za bom že dobil pod nož! itd. — Obsojen je bil na 14 dni zapora in takso 50 Din. Predsednik senata mu je svetoval, naj v bodoče pusti orožnike v miru, ker ne hodijo za kratok čas okoli.

Obrekovanja učiteljstva. Samska tablica Ivana Uranič iz Blagovice je pisala okraj. šolskemu svetu v Kamniku surovo ovadbo proti učitelju Stefaniju Levčeviću, ki očitala pristranost, nesposobnost in podkupljivost češ, da samo s tistimi otroki v šoli lepo ravna in jih naprej pušča, ki ji prinašajo lajca. Vse ovadbe pa so bile popolnoma ovržene. Sam župnik Hartman, s katerim se je obtoženka posvetovala in ji je baje svetoval, naj napravi pritožbo, je kot priča zaslišan izdal obrekovani učitelju najboljšo spricovalo. Obrekovalka, ki je bila že dvakrat kaznovana zaradi hudobnega jezika napram uradnim osebam, je prešla znova 14 dni zapora.

Smrtna nesreča v Borovnici.

Strojari Fr. Debeljak v Borovnici je dal prenesti streho od stare barake na nove zidane stebre, ki jih je postavil Stanjo Jerjav, še ne koncesionirani zidarski mojster. Da bi si prilahnil nadaljne stroške, je Debeljak sam, ozi. s svojimi ljudmi prenesel tramovje in pokrival z opek. Ker tramovje še ni bilo zvezano, se je med pokrivanjem streha zrušila in ubila Debeljakovo ženo Ano. Oba sta bila obtožena po § 335 ter je bil Debeljak obsojen na 1 teden strogega zapora, dočim je bil Jerjav oproščen.

Mlad na krivih podh. Komaj 16 letni ključavničarski vajenec Vinko Klončič iz Nov. Udmata je odnesel svojo delodajalca Tönnlesa razno orodje, kakor pila, dle, vijake, šestila itd. Ker je fant zgreval, priznal in obljubil, da se poboljša, zato je dobil izredno milostno kazen 14 dni ječe, katere kazen pa je že prestal s preiskovalnim zaporom.

Darujemo za šolski Tabor!

UNDERWOOD pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, I. nadstr. UNDERWOOD

Pismo iz Prage.

Konec težke krize. — Odgovor na interpelacijo o pastirskem listu. — Zakon o praznikih. — Proslava prezidentove 75letnice

Koalicijska kriza, ki jo je izzvala interpelacija nemških socialnih demokratov na vlado o pastirskem listu slovaških škofov, je bila po nemalih težkočah končno srečno rešena. Z vzajemnimi koncesijami je bil dosežen kompromis, ki ustreza vsem spornim strankam. Nehoteč razbiti koalicio, so stranke bolj upoštevale državne interese, kakor pa svoje strankarske koristi. Ni bila to prva kriza v koalicijski in težko, da bi bila tudi poslednja, vsekakor pa je bila najtežja. Da je koalicijska to preizkušnja, dala je bila zelo težko, vendar je prešla, je zanj najlepše pričevanje, je nov dokaz za potrebo niene eksistence. Nemala zasluga za ugoden izid pogajanj med strankami pripada dr. Kramarju, ki je napel vse sile, da se ohrani dosedanja vladna večina.

Takoj začetkom parlamentarne seje dne 5. t. m. je bil poslanec razdan tiskani odgovor vlade na interpelacijo o pastirskem listu. Ta odgovor je bil dogovorjen med vsemi koalicijskimi klubi. V odgovoru se ugotavlja, da je izjava slovaških škofov, zlasti pa njih pastirski list povzročil med prebivalstvom vznemirjenje in nevoljo. Ministrstvo priznava vsem cerkvam svobodo v njih administraciji, krepko pa je odločeno braniti svobodo in tajnost volitev, svobodo vesti in prepričanja, svobodo združevanja in ne bo dopuščalo nobenega terorja, a tudi ne kršenja zakonov. Ako so bili pri izvašanju pastirskega lista kršeni ti zakoni, bodo o tem razpravljala redna sodišča.

V državi sme veljati samo ena suverena oblast, to je suvereniteta države. — Vlada hoče skrbeti za mir in red v državi, ta pa mora temeljiti na verski zvestosti, ki je zlasti potrebna na slovaškem. Zato je treba urediti razmerje med državo in cerkvijo. Razrešitev teh problemov je vprašanje najbližnje bodočnosti.

Po doseženem kompromisu je bil zbornici predložen tudi zakon o praznikih. Ostali cerkvenopolitični zakoni, ki jih tudi obsega kompromis, a jih zaradi njih obsežnosti ni bilo mogoče tako izdelati, se morajo še posebej formulirati

in bodo v parlamentu predloženi kasneje. Zakon o praznikih uvaža te-le nove praznike, ki veljajo za vsa država: Sv. Ciril in Metod (5. julija), M. Jan Hus (6. julija) in knez Václav (28. septembra). Odpravljani so ti-le prazniki: Svečnica (2. februarja), Oznanjenje Marije (25. marca), velikonočni in binkoštni ponedeljek, Janez Nepomučan (16. maja), rojstvo Marije (8. septembra) in Sv. Stefan (26. decembra). Ostali prazniki, med njimi tudi 1. maj in 28. oktober, ostanejo v veljavi.

Koncem se je izrekel predsednik poslanske zbornice Tomašek čestitke parlamentu k 75letnici prezidenta Češkoslovaške republike dr. Masaryka. Te manifestacije se nemške stranke ni- so udeležile. Nemška delovna skupnost je šla v svoji netaktnosti še dalje: sklenila je poslati zasebno čestitko prezidentu in ji pridejati opazko, da se ni udeležila manifestacije v zbornici zato, ker se »v tej državi ne ozira na pozicije in čustva nemškega naroda«. Tudi komunisti niso bili navzoči pri tej seji. Na usta poslanka Buriana so izjavili, da se proslave ne udeležijo zato, ker baje prezident brani — kapitaliste.

V komunistični stranki vlada sedaj priličen mir in njen tisk zagotavlja, da je v stranki zopet povsod zasledovati sloga in da so vsi spori že izravnani. Toda o kakšnem sporazumu ali izravnavi se tu ne more govoriti, ker je več kakor gotovo, da je v komunistični stranki ena skupina drugi vsilila svoje nazore, pri čemer ji pomagajo tuji činitelji.

V teh dneh je slavil naš narod ne le doma, marveč tudi v tujni 75letnico svojega osvoboditelja prezidenta Masaryka. Lepo uspešno tako proslavo je priredila tudi jugoslovanska pravka kolonija v Meščenki Besedi. Udeležba je bila izredno velika. Prireditve so se udeležili vsi jugoslovanski in češki krogi. Slavnostni govor je imel vseučiliški profesor dr. Matija Murko. Govoril je o zaslugah prezidenta Masaryka ne samo za naš narod in našo državo, marveč tudi za jugoslovanski narod in za Slovenstvo vobče. J. K. S.

na domovino in v dolariji. Ravno kar smo čitali v listih, da je naša ameriška žurnalistika večnoma »protidržavna«, kar je naravna posledica zunanje agitacije naših nasprotnikov.

Res, da nismo znali doslej v Jugoslaviji ustvariti države, v kateri bi bili vsi zadovoljni, res je pa tudi, da ima malokatera država toliko državljanz, ki čez svojo državo zabavljajo in jo sramote pred svetom. Zato naši ljudje v Ameriki o Jugoslaviji čutijo še slabše nego dobrega. Vendar ljubezen do domače greda jim je ostala — zavedajo se svoje narodnosti in imajo mnogo družtev, v katerih se gojijo slovenske pesem, prireajo predstave in domače zabave. Prohibicija jih pri društvenem življenju seveda nekoliko ovira; pomislimo le, kako bi bilo z našimi pleši in drugimi prireditvami, če bi zavladala sveta abstinenca. Sicer bi bilo bolje še drugače, ko bi bilo mogoče, toda težko je izpremeniti ljudi. Naši amerikanci dobro vedo, da si visoka družba lahko postreže tudi s prepovedano igračo, zato je užaljen ponos delavca, ki si ne sme privoščiti čaše vina na javni prireditvi. V »Utrinkih« naš pesnik pove splošno mnenje, ko pravi:

»Prohibicija je ljudski spas, ne govornikov grmeči glas, A čim glasneje zanj vpije, tem več »ga« na skrivaj zaužije.

Toda to je ameriška zadeva. Gotovo se v taki »suhi deželi« še lepša kaže domovina, ki ima dosti kruha in vina. Žal, da ne za vse. Izzeljevanje traja še vedno, dasti doživljajo novi izseljenci britka razočaranja v Kanadi, Braziliji in drugod. A tudi oni, ki so se vrnilli domov, niso našli doma vsega, o čemer so sanjali, kajti v sanjah je vse lepše nego v resnici. Amerika ni domovina. Dr. Kern, ki je lansko leto obiskal naše kraje, je pisal pozneje v »Prosveti« članke o evropskih razmerah in trdil, da v Jugoslaviji ni tako slabo, kakor si mislimo, in da je povsod — tudi v Ameriki — mnogo več skrite bede nego pri nas. Vendar se vkljub temu Amerikanec v stari domovini težko zopet vdomači.

Naš pesnik ljubi domovino, kakor jo je videl v cvetu svojih mladosti. Vsa je lepa in mlada, praznično vesela, polna cvetja in pesmi. To se čuti v pesmi »Na deželi«:

Cez cvetno in pšenično plan pomladni gorki d' h valuje, plavica poljskaj lilija se z žarkim solncem poljubljuje.

Škrjanec v noho pesmico visoko pod nebo se vspjel je, na bujno zelen kosu, kos za zarod gnezdice prijel je.

Na griču in dole pomlad razkošno rož je natrosila, drevesa s čarno je močilo v ponosne šopke premenila.

In duša, polna zdravila, rož, kipi od žarkih oblie; pomlajena mu spet drhiti ob živih zvokih mlada letja.

In v »Majskem tuctu« ko pesnik zasliši škrjanca, se spomni mladosti: nem sem slušal vrisk popelkve znane, duh objel slovenske je poljane...

(Konec prih.)

— Opera. »Sevillski brivci«. Včeraj zvečer je gostoval v naši operi zopet naš rojak g. Rijavec v »Sevillskem brivcu« kot grof Almaviva. Predstava je bila v splošnem zelo lepa, živahna in ji je občinstvo z nedoljnim zanimanjem sledilo od začetka do konca. Odlikovali so se zlasti solisti: Rijavec, Popov, Zupan, Betetto ter Lovšev. Navzlic nekaterim, nekoliko meglanim ansamblom in zborovskim nastopom je predstava doslej lepe umetniške viške in je občinstvo pričelo vsem glavnim solistom živahne ovacije celo pri odprti sceni. Sevillski brivci s svojo odlično zasledbo, zlasti pa z gostom Rijavcem dokazuje, da se naša opera, ako to le hoče, lahko drži na najdostojnejši umetniški višini. Opera je za pulmo vodil g. Neffat mirno in krenko, za njega celo preveč umerno, režijo pa je imel spretni in preizkušeni naš gosp. Bučar. S »Sevillskim brivcem« smo lahko tudi sitneji prav zadovoljni.

— Nedelja v Narodnem gledališču. V nedeljo popoldne ob treh se je odprla Boheme in sicer z gostom tenoristom Josipom Rijavcem v vlogi pesnika Rudolfa. To partio prista je g. Rijavec med svoje najboljše vloge. S to predstavo hoče dati upravo prikladi otomu našemu občinstvu, ki redno poseja podofidanske operne predstave, da čuje odličnega umetnika — rojaka. Ostale vloge pojo: Rozumova in Thalerjeva, Cvejč, Šubelj, Zlatane in Zupan. Cene za to predstavo so znane. V dramu na je samo večerna predstava in sicer Vdova Rožinka, ki se je pri publiku izredno priljubila.

— Veronika Deseniška kot dijaška predstava. V soboto popoldne ob 15. vprizori se v drami Zupančičeve tragedije Veronika Deseniška kot dijaška predstava pri znanjnih cenah. Predstava je sicer v prvi vrsti namenjena dijaštvu, vendar so vstopnice vsakomur na razpolago pri dnevni blagajni.

— Mignon. Pri današnji vprizoritvi opere »Mignone« poje vloga Viljama g. Barja, vloga Lotharja pa p. Zupana. Ostala zasledba je neizpremenjena.

— Marjetonje gledališče Češkoslov. Obve v Narodnem domu v Ljubljani igra v nedeljo dne 15. t. m. »Začarani grad«. Začetek ob 17. uri. Vstopnina prestovljiva. 561-3

— Josip Rijavec kot gost v Bohemi. V nedeljo popoldne ob 15. se poje v operi krasno in silno občuteno delo nesmrtnega Puccinija, njegova izredno lepa in globoka opera Boheme. Rudolfa poje gost Rijavec, Mimi Rozumova, Musette — Thalerjeva.

Marcell je Popov, Collin pa Zathay. Savnarda poje Šubelj in Zupan pa v vlogi Bernarda in Alcindora. Dejanje opere se godi v Parizu leta 1830. Opero dirigira z. Štritoj, režira pa g. Debevec. Cene so znižane, začetek ob 3. popoldne. — Drama vprizori zvečer ob 8. »Vdovo Rožinko«.

— Gledališki repertoar. Slovensko Marjetonje gledališče »Atene« v Mladiki. Nedelja, 15. t. m. ob pol 3. in ob 6. »Carobne gosle«. (Fr. Pocci.)

— Josip Rijavec, gost v naši operi. Danes zvečer gostuje pri nas odlični tenorist Josip Rijavec v operi Brivci Sevillski in sicer v vlogi grofa Almavive. Malo je tenoristov, ki bi to težko tenorsko partijo popolnoma obvladali. Rijavec preide vse težkoče te partije z največjo lahkoto in s pravim umetniškim občutkom. Zato je njegov Almavivo v vsakem pogledu prvovrstna kreacija. Ostala naša zasledba te opere: Lovševina, Betetto, Popov in Zupan je prvovrstna in jamči za absoluten uspeh predstave, ki se vrši za red B.

— Za dr. Čerinov simfončni koncert 23. dobe vstopnice tudi v nedeljo od 10. do 12. ure pri blagajni hotela »Uniona«. Priprave za koncert so izvršene, kapelnih dr. Čerin je bil te dni tudi večkrat v Mariboru, da je našel program za Mariborsko godbo. Gotovi elementi so hoteli ta koncert — edini simfončni v tej sezoni — z vsilo prepričati, dr. Čerin pa je premagal vse ovire. — Začarani grad, da se dalo sicer resni močje terorizirati po hudobnih spletkarjih. Občinstvo naj pokaže s tem, da napolni dvorano do zadnjega kotička, da zna ceniti idealno kulturno delo muzike Dravske divizije in njenega vodje dr. Čerina.

Ven s politiko iz trgovskih organizacij.

Mi, ki delamo že mnogo let v naših trgovskih organizacijah, vemo najbolje, kako malo se naši ljudje zanimajo za stanovska vprašanja. Posebno pri nas na deželi, kjer smo oddaljeni, je križ z našimi organizacijami. Med nas trgovce po deželi se ni zadosti predala misel važnosti in pomena in zato naši člani sploh ne zasledijo našega dela. Zdelaj pa je navenar nastal pri vseh agilno združujih trgovskih organizacijah velik odpor proti zveznemu načelniku gosp. Jelačinu ml. Dobil je vse polno nezaprnic. Tisti voditelji, ki so mu jih dali, morajo se vedeti, za kaj. In treba je, da vedo to tudi vsi naši trgovci po vsi Sloveniji. Vmes pa je prišla politika in zdaj vpijemo vsi, da ven s politiko. Naši ljudje poznajo gosp. Jelačina ml. samo iz tistih lenih govorov, ki nam jih je parkrat povedal z demagogičnim izhajanjem položaja. Kaj pa je na prejšnjem? Parkrat smo mu vili živio in prosjali, on se je leno zahvalil, pa je bila stvar rešena. A uspehi njegovih govorov, kje so? Jih ni! Za kaj mi, ki delamo že leta in desetletja, vemo, da je delo bolj važno, kot pa samo leno govoriti in nič narediti. In nam je g. Jelačin ml. pridigoval več let, da rabimo trgovci zastopnika, poslanca, ki bo trdil za naše težnje kaj poskrbel. Vsi mi in vsi stran smo bili za to, kar nas je pravih trgovcev in ne politikov. Mi nismo nič vpraševali, pri kateri stranki da bo. To je za nas bolj vseeno. Glavno je, da ga imamo. In zdaj, ko smo imeli dobrega kandidata, ki ga vsi poznamo in vemo, da nam je že vsem pomagal in nam šel na roko s svojim znanjem, zdaj pa reč ni biva več g. Jelačinu ml. in zato je igral tako grdo vlogo. Resen mož in strokovnjak bi nam pomagal vsem, vsemu gospodarstvu, toda zato, ker je bil kandidat na listi stranke, ki g. Jelačinu ml. ni po volji, zato pozabil na vse, kar smo se menili leta in leta, pozabil na željo gospodarskih krogov in nastopil proti kandidatu. Politiki nasprotniki so pustili kandidata v miru, ker so vedeli, da bo koristil vsem in da bo njegovo delo na gospodarskem polju koristilo tudi njihovim pristašem, ki so v našem poklicu. In to bilo trezno in pametno. Toda zagrizeni g. Jelačin ml. pa je čisto pozabil, na kakšnem mestu da se nahaja. Naj bo kakršnegaoli prepričanje hoče, to je njegova stvar, toda če je zvezni načelnik, se mora vdniti na pristanost in ne sme kot zagrizen strankar iz osebne mržnje in užaljenosti ovirati ne tega, ne onega kandidata katerekoli stranke, ki si je zapisal za program gospodarstva. Treba bo pač do podrobnosti razglati intrigantnosti, neodbitno delo tega gospodara pred našimi trgovci, da vidijo, da tak zagrizenec, ki mu je lastna oseba več, kot vse drugo, ne spada na tako mesto, kjer je treba voziti pametno in previdno. Zdelaj, ko je dobil od vseh strani poslušno pod nos, pa nakučrat on kriči »ven s politiko iz naših organizacij«, on, ki gleda vse le z osebne stališča in iz svoje politične zagrizenosti. Tako hoče sedaj sebe postaviti v lepo luč in narediti druge vzrok. Kaj misli, da so njegovi govori in prazne resolucije več vredne, kot bi bil poslanec, ki bi lahko pri vsaki volji, kakršna naj že bo, posredoval za koristi naših slojev in v pe-rejih gospodarskih vprašanjih. Vsaka pametna vlada bi moža poslušala, saj je vendar naš narodno gospodarstvo več, kot pa strankarska politika. Zdelaj nam piše g. Jelačin ml. vse mogoče o nevtiralnosti lokalov trgovskih organizacij, kot da bi bili lokalni za nas važni. Kaj nas to briga? Kaj se bo s tem izgovarjal, ko nam je vsem napravil škodo, tako škodo, da menda še sam ne ve kakšno. Namesto da bi bil tiho in šel lepo v zatise, se napikuje dalje, organizira odpor in zanaša še dalje razdor med nas. Pri bit moramo, da smatra svoje osebo za tako važno, da raje uniči vse, kot da bi odnehal. Iz gole osebne častihlepnosti in domišljije ruje dalje in je pripravjen raje vse, kar smo storili po prevaru, razbiti, kot pa odnehati. Kakor klop se drži. On hoče z glavo skozi zid, pa četudi njega in vse organizacije vrag vzame. Tak človek ni za nas, kaj bi bilo, če bi res dobil vse moč v roke, On hoče biti povsod načelnik in predsednik.

KINO IDEAL

Simo še danes »Ples smrti« s Carmen Cretter. Od sedaj naprej najboljši film te sezone

Strabote morja

s Heleno Makowsko in Carl de Vogt. Opozorimo na izstavljenе slike.

Pri zvezji, pri borzi, pri zbornici, pri banki pri drugih društvih. To ni zdravo, da bo es sam vse komandiral, posebno ne, če ne razli- kuje med osebimi in stanovskimi koristmi in če nas hoče vse vpreči v jam njegovih osebne politike. Tak človek tudi ne more nikjer nič prida narediti, ker ima vsakdo že pri enem društvu dovolj dela, če hoče res podrobno in stvarno delati. Sedaj pa kdo samo reprezentira in govori, delava se drugi, potem je stvar lahka. Toda mi ne rabimo samo puhlih govorov in absolutni- stičnih komandantov, saj ravno g. Jelačina ml. se je zelo slabo izkazal.

Zato tudi mi kličemo, ven s politiko iz naših organizacij, ven pa tudi s takimi, ki sejejo le razdor in nič ne delajo ter le vpi- jajo in hočejo komandirati. Gosp. Jelačina ml. ne držite se v škodo naših organizacij, kakor klop, saj vam menda dovet neza- upnic vendar zadostuje. Civiliziran Evro- pejec, kot nam vedno pravijo, da ste, če ve, kaj mora narediti, če nima zaupanja. Ene same nezaprnic bi bila za vsakega drugega dovolj, vi boste pa menda še je vode »strigile«.

L. F.

Moda v Parizu

Posetniki Pariza naj ne zamudijo prilike ogledati si znamenito založo najlinskega žepa svetovne trdnice Compagnie des Indes (Georges Martin & Cie), rue de Richelieu št. 89. V isti trgovini najdemo prekrasno zbirko žepnih robcev, česar, namiznega perila, zasno- rov, posteljnih prekrinjal t. t. d.

732

Julijska krajina.

— Obupne razmere v Istri. Pravo go- njo vprizorjajo fašisti na hrvatske in slo- venske čitanke. Sola ima bil v kratkem Čisto italijanska vsepovsodi v deželi. Pa ne morejo počakati termina, ampak že sedaj se ne smejo več vporabljati naše čitanke ne v poslednjih razredih in ne v dodatnih urah. Ti ljudje mislijo res, da s silo potaj- čijo jugoslovansko ljudstvo v Istri, pa se motijo. Narodnostni čut je živ in bo vedno močnejši, kolikor silnejši bo italijanski pri- stisk. — »Pučki Prijatelji« ne zasliši svoje- ga imena, ker ni prijatelj ljudstva, ampak njegov sovražnik. Neprestano blati dobre narodne delavce in tako pomaga italijanski obmejni politiki, zaperjeni proti jugoslov- skemu ljudstvu. V nedavno izšli knjigi »Zgodovina Istre in narodni prepored« njele pripoveduje prof. Spinkič, kako je ta listič po priznanju samih njegovih vodi- teljev dobival podporo od avstrijske vlade in dr. Zaccan je javno ugotovil, da »Pučki Prijatelji« izhaja v največje veselje Italija- nov in na največje zgražanje jugoslovans- kish nacionalnih elementov.

— Iz Elaine vasi poročajo, kako so tam fašisti brez vsakega vzroka v gostilni na- padli Pavla Muzica in ga nabili do krvi. Ali ne bo nikdar konec fašistovskega dila- nja nad mirnim istrskim ljudstvom?

— V kraju Vsi Svet pri Buzetu so še pol leta brez šole. Zadnji učitelj je bil Iva- nijan, ki ni razumel otrok in otroci njega ne. Otroci je bilo vedno manj v šoli in učitel- je je odšel. Prebivalstvo zahteva hrvaški šolo in domačega učitelja.

— V Kastru priredi Sokolsko društvo Nušičevo komedijo »Protekcija«.

— Invalidske penzije. V Rimu teče še neresene številne prošnje za invalidske penzije. Iz Julijske Krajine jih je okoli 2500. Polno je revežev z družino, ki komaj čakajo rešitve.

— Romanje na bojišča v velikem obse- zu pripravila rimsko društvo »Andaz Italia- anio«. Poset gorških bojišč bo sledil naj- brže okoli 8. julija.

— Namesto mačka je usmrtil podmetnega dečka. Pred kazenskim sodiščem v Trstu se je vršila razprava proti 20letnemu Ev- geniju Vešnaverju iz Sv. M. M. Sp., ker je usmrtil po nezgodni slemeni domačega ma- čka. Zato je sklenil, da ga vstrelj. Tekel je za mačkom na polje, pri nekem grmu pa se mu je obleka zapletla v trnje, padel je in puška se je sprožila ter zadela tam slušatel- se nahajajočega dečka Bordona, ki je ostel mrtel. Obtoženec je povedal odkrito, kako se je vsa stvar izvršila. Obsojen je pogojno na 4 mesece zapora in globo 166 lir.

— Tatvine v Opatici. Iz trgovine Kas- terjeve sredi Opatici je bilo v času opoldan- skega počitka ukradenih več dragocenosti. Ponoči na 11. t. m. so neznanj tatovi od- nesli iz blagajne potnega društva »Unita 20 tisov lir.

— Za azile (s potujočvalnim namenom) v Julijski Krajinu je dovolila kr. komisija v Vidmu letni prispevek 5000 lir.

— Pet vagonov žaganja in oblancev na goriskem kolodvoru. Iz Slovenije je došlo na glavni gorški kolodvor pet vagonov ža- ganja in oblancev za nekega trgovca v Go- rici. Blago leži na kolodvoru še vedno in trgovci ga noče vzeti, ker je med časom prevoza stopila v veljavo odredba za ob- dačenje take robe, in sicer treba plačati pet lir za vsak kvintal. Doslej ni bilo tega pla- čila. V Gorici pa se dobi žaganja po dva lir kvintal. Vagoni s slovenskim žaganjem so v naslednjem kolodvoru in ne vedo, kaj z njimi početi. Slučaj kaže, da ni mara trge- vanja s Italijo.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sobota, 14. marca: ob 15. Veronika Deseniška, dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 15. marca: Ob 20. uri: Vdova Rožinka. Izven.

Ponedeljek, 16. marca: Rosmersholm. R. B.

Opera:

Sobota, 14. marca: Mignon. Red D. Nedelja, 15. marca: Ob 15. uri: Boheme.

Gostuje Josip Rijavec iz Zagreba. — Po- poldanska operna predstava. Izven.

Pisatelj Arkadij Averčenko umrl.

V četrtek zjutraj je umrl v praški bolnici na kliniki prof. dr. Syllabe znani ruski književnik in satirik Arkadij Averčenko. Pokojni je prišel na pravo kliniko 28. januarja po kratkem lečenju v kopališču Poděbrad. Bolehal je že delj na arteriosklerozo. Vse prizadevanje specialistov, da rešijo priljubljenega pisatelja, je bilo zaman. Sam šel klinike dr. Syllaba se je trudil s prvimi asistentom dr. Vebrom in zdravnikom dr. Pyro in dr. Koif, da vsaj podaljša Averčenkovo življenje. Bolniku je počila žila v želodcu, začel je izkrvaveti in tako je podlegel težki boleznii navzlic vsemu prizadevanju praških zdravnikov, ki so storili vse, da mu rešijo življenje.

Arkadij Timofeevič Averčenko je bil rojen l. 1880 v Sevastopolu kot sin trgovca. Po stari rodbinski tradiciji se je pripravil za trgovsko karijero. Toda že v zgodnji mladosti je pokazal veselje in nadarjenost za literaturo. Zato se je posvetil književnosti in publicistiki. Njegov talent je bil kmalu priznan. S 24. letom je stopil v krog ruskih književnikov in publicistov. Njegovo ime je pa zaslovelo po Rusiji šele leta 1905, ko je postal sodrnik najboljsh petrogradskih dnevnikov. Leto pozneje je začel razvijati svoje plodonosno literarno delovanje kot urednik in glavni sodrnik znamenitega humorističnega — satiričnega lista »Satyrikon«. Med vojno je podvojil svoje delo, ker je bil prepričan da se mora življenja včasih tudi nasmejati in razveseliti, če hoče ohraniti svojo moč in odpor- nost na bojiščih. Ko je izbruhnila revolucija, je Averčenko zapustil Petrograd ter se preselil v Južno Rusijo, kjer je v raznih mestih prihbeval svoje politične satire in humoreske. Ko se je pa revolucija razširila tudi v te kraje, je odpotoval Averčenko na Balkan, kjer je ostal v Sofiji in Beo-

gradu do l. 1922. Nato se je stalno preseli- l v Češkoslovaško. Ostal je v Prazi, odkoder je često potoval v Berlin in po čeških me- stih. Spremljala ga je skupina gledaliških igralcev, ki so vprizorjali njegove komedije. Sam Averčenko je nastopal v glavnih vlogah, dokler se niso pojavili prvi znaki težke bolezni. Ko je obolel, je razpusil li svojo igralsko skupino ter se posvetil zoll literarnemu delu in izdajanju svojih spisov. Lani je izgubil eno oko, kar ga pa ni motilo pri pisateljevanju. Ostal je navzlic temu vesel in dovipen, agilen in produkti- ven, dokler ga težka bolezen slednjič ni priklenila na smrtno posteljo. Z njim je odšla v večnost najmarkantnejša in najpo- pularnejša osebnost ruske emigracije.

Dr. I. L.

Pozdrav iz daljav.

(Ivan Zorman: Lirični sepi. Cleveland, Ohio, 1925.)

Tam daleč ti si, domovina, doseže te le luč spomina, ta luč ti verno v čast gori, lepoto lije v moje dni.

Ivan Zorman, naš pesnik v Ameriki, je izdal svojo tretjo knjigo pesmi. Svojasem že pisal o njem v »Slov. Narodu«. Rodil se je v Smarju na Dolenskem, kjer je bil njegov oče organist. Takrat je bival v Smarji pesnik Anton Medved in se je veso- lo živelo: mnogo se je pisalo in pelo. Ivan Zorman je bil z'asbeno nadarjen mož, imel je svoj pevski zbor, a mala dolenska vas je bila premajhna za njegovo ustno odšel je v Ameriko in je v Clevelandu ustanovil svoj zbor in prvo slovensko godbo, s čimer je povzdignil državno in narodno življenje v naši rastoči ameriškanski koloniji. Otroci so se z materjo pozneje vrnili za nekaj časa na Gorenjsko in so prebivali v Večes- vam, kjer je bil dom njihovega očeta. In v Kranju. Sin Ivan je v polni meri podedo- val očetove talente. Študiral je na univer- ziti filozofijo, obenem pa pridno gojil glasbo. Postal je virtuoz na gosli in nastopal z velikim uspehom ob raznih prilikah v Cleve- landu. Zanimala ga je pa tudi slovenska li- teratura in je dobro poznal naše pesnike, ki jih je prinesel njegov oče s seboj: Preče- ren, Gregorčič, Medved, Kette, to so bili njegovi ljubljenci v mladosti. Danes je Ivan Zorman ugleden član naše clevelandске kolonije, ki si je lansko leto postavila lep Na- rodni dom, prvi te vrste v Ameriki. Zorman je pri otvoritvi doma pozdravil svoje rojake s pesmijo, ki se konča z besedami:

Naj Dom pronsko, zanos nam dviga, ljubezen bratov v srcih vžiga, naj svete vzore dedov brani! — In čast, ime slovensko brani! Naj Dom Slovenstva bo glasnik, zvestobe naše spomenik.

Dasi imamo Slovenci v Ameriki skoraj četr milijona ljudi, torej več nego deset let svojega rodu, se le malo zanimamo za njihovo življenje. Oni se večkrat spominjajo

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 14. marca 1925.

Zgled.

Ob priliki Masarykove 75letnice je darovalo češkoslovaško ministrstvo šolstva in narodne prosvete 32 ubožnim občinam javne ljudske knjižnice, ki obsega vsaka po 100 knjig. Od teh knjižnic je šlo 7 na Slovaško, 7 v nemške kraje in 1 v Podkarpatsko Rusijo. Razen tega je darovalo ministrstvo 900 javnim ljudskim knjižnicam po več anjig, ki pišejo o Masaryku. Nemške knjižnice so dobile 1000 nemških knjig, ki obsegajo izbrane Masarykove spise. Ukrajini prosvetni odbori so dobili 900 iztiskov knjige o Masaryku, ki jo je izdala Prosvetna zveza. Na šolah je bilo razdanih 20.000 knjižic o Masaryku, da mladina spozna delo in življenje svojega vladarja. Poleg tega je darovalo ministrstvo 17 posebnih serij diapozitivov za skioptična predavanja o Masaryku. Razen tega pa so še občine in društva, ki so se obrnili na ministrstvo, dobila več publikacij o Masaryku, da jih porabijo za ljudsko izobrazbo.

Tako deluje ministrstvo šolstva in prosvete, da pospešuje propagando zdravih misli med narodom.

Ako pogledamo razmere pri nas, ne najdemo nikjer podobnega dela. Le spomnimo se, kako je svoj čas šolska mladina dobivala razne knjižnice o Habsburgovcih, da se je s tem pospeševala patriotska vzgoja v šoli in doma. Pri nas pogosto šole nimajo niti dostojne kraljeve slike ali zemljevide Jugoslavije. Zgodovina našega osvobođenja je še precej nejasna. Slavimo sicer razne dneve, 1. december, 17. december, Vidov dan, a manjka nam sredstev, da bi mladini jasno podali pomen vseh teh dni.

Zato bi bilo treba pokazati s primernimi knjižnicami mladini glavne dogodke naše preteklosti. Take knjižnice se čitajo potem tudi doma. Še večje važnosti bi bili diapozitivi, ki bi omogočali skioptična predavanja. Treba bi bilo v tem oziru velikega sistematičnega dela in bi pri tem državna misel rasla tudi v tistih širokih vrstah, kjer so jo doslej uničevali razni separatistični agitatorji.

Naše ministrstvo prosvete ima na nem polju še velike naloge in treba bi bilo idealistov, da se ob slavnostnih prilikah razdele otrokom publikacije, ki bodo ostale stalna last naših hiš. Velikega pomena bi bila tudi skioptična predavanja naše zgodovine, iz osvobodilnih bojev in o življenju naših mož.

Naše prosvetno delo se bo s takimi sredstvi mnogo uspešneje vršilo. Treba ga je še mnogo, mnogo, da bo vzrastle naša državljanska zavest tako, kakor je potrebno, zakaj nasprotniki so na delu in povsod doma in v tujini sramotijo svojo lastno državo.

— IZJAVA. Kakor mi poročajo nekateri člani Gremija, se nahajajo pri trgovcih v Ljubljani podpis za sklicanje izrednega občnega zbora, češ, da zadnji občni zbor ni bil pravilno sklican. Nabitelj pregovarja trgovce k podpisu s trditvijo in zapovedjo, da delajo to v imenu Gremija. Zato smatram za potrebno ugotoviti, da je bil občni zbor ki se je vršil dne 19. januarja t. l. pravilno sklican, ter je njegovo sklepno list in pravilnost potrdil navzoči komisar obrtne oblasti in zastopnik oddelka ministrstva trgovine in industrije. Nadalje ugotavljam, da proti občnemu zboru in njegovim sklepom ni bil v zakonitem določen roku, ki je že potekel 3. februarja t. l., vložen nikakr pritožba, in sicer v njegovih sklepih pravno neveljavni. Opozorjem vse p. n. člane, da so vse drugačne trditve neosnovane izmišljotine, da ne nasledijo ljudem, ki bi radi izrabili Gremij v kakršnekoli svrhe. — V Ljubljani, 14. marca 1925 — Načelnik: Fran Štupica.

— Kako postopajo drugod proti hujšakem. Iz Bratislave poročajo: Dekan Alojz Hojsik je primerjal učitelja nevarnim zverem v gozdu in označil vzgojo mladine v svobodnemiselnem duhu kot največje zlo. Učitelstvo je dekana tožilo. Pri razpravi se je dokazalo, da se je dekan Hojsik res tako izrazil, kakor ga je sodišče obsodilo na en mesec ječe in na denarno globo 600 češkoslov. kron. In sicer pogojno na tri leta. Zastopnik žalihihi učiteljev se je pritožil na višje sodišče, ki je razsodbo prvega sodišča spremenilo in toliko, da je obsodilo dekana Hojsika radi obrekovanja brezpogojno na en mesec ječe in na globo 600 kron. Dekan bi torej moral sedeti en mesec in še povrh plačati 600 čk globo. Tako postopajo proti duhovnikom-hujšakem na Češkoslovaškem, pri nas pa smejo razni politikujoči derviši brez kazni napadati ne samo učitelje in šole, marveč celo državne ustanove in državo samo, ne da bi se jim bilo bači, da jih zato zadane zaslužena kazen. Ali nimamo pri nas tudi takih zakonov, da bi lahko stopili na prste takim brezvestnim hujšakem, ki zastrupljajo naše ljudstvo? Seveda jih imamo, toda pri nas ni nikogar, ki bi si upal nastopiti proti tem elementom, ker je klerikalni teror tako velik, da se vsak boji nastopiti proti duhovniku in naj uganja še tako kaznjiva dejanja. Kjer pa ni tožnika, tam tudi ni sodnika!

— Iz prosvetne službe. Glasom »Službenih Novin« je imenovana za stalno šolsko upraviteljico na I. ženski meščanski šoli v Ljubljani učiteljica na ženski meščanski šoli v Ptuju Iva Kobal. Vpokojeni so: učitelj v Ormožu Domijan Serajnik, učitelj v Celju Kranj Franc, učitelj v Ptuj Edvard Čeh in učiteljica v Vojniku Wittenbach - Svojer Balbina.

— V naše državljanstvo so sprejeti: dosedanj turški državljan Keron Kurdićan, italijanski državljan Josip Bizjak in ruski državljan Vasilij Marković.

— Prihod predstavnik Rockefellerjevega fonda. V Split je dopotoval predstavnik Rockefellerjevega fonda dr. Hacket. Ogleduje si protimalarične postaje splitske okolice, odkoder odpotuje preko Beograda v Južno Srbijo.

— Stanovanjski zakon. Posebni ministrski odbor, v katerem so bili zastopani ministri-pravniki, je po dvanajstih dneh razpravi v glavnih črtah odobril osnutek novega stanovanjskega zakona. Od posebne komisije v ministrstvu za socialno politiko izdelani osnutek je bil v tem odboru precej izpremenjen na podlagi spomenih predlogov, ki so jih stali tako hišni poslastniki, kakor tudi najemniki. Načela svobode trgovskih lokalov ministrski odbor ni sprejel. Sklepi, no je bilo dalje, da se spori med hišnimi lastniki in nezaščitenimi najemniki imajo predložiti rednemu sodišču. Ostale spore ima reševati posebno stanovanjsko sodišče. Glede stanovanjskih sodišč se ministrski odbor ni mogel odločiti. Prečlanjen je šest stanovanjskih sodišč, katerih kompetenca se ima točno opredeliti. Odločeno je dalje, da ima vlada ukreniti posebno akcijo za zgradbo uradniških stanovanj. Glede poslovnih lokalov je bilo stavljenih več predlogov. Odpovedni rok naj po teh predlogih znaša eno leto in da lokalni sploh ostanje svobodni šele po 1. oktobru 1925. dalje. Minister za socialno politiko predloži na podlagi rezultatov konference ministrskega odbora v odobrenje novi stanovanjski zakon ministrskemu svetu. Osnutek stanovanjskega zakona pride prihodnji tede v sejo ministrskega sveta.

— Ne zamažite politike v stanovske organizacije! Z ozirom na včerajšnje nočilo pod tem naslovom ugotavljamo, ker nečemo delati nikomur krivice, da ni podnačelnik Ljubljanskega gremija g. Gregor, kakor je nam sam zagotovil, v nobeni zvezi s s. r. u. j. ki deluje na to, da se sklicje izredni občni zbor »Gremija ljubljanskih trgovcev«, nasprotno je pri načelnstvih sejah vedno odločno naglašal, naj se v stanovske korporacije, kakor je gremij, ne vnaša politika.

— Pomagajmo Rusom! V Ljubljano je prispel tede dni g. Sevič, ki nabira po naši državi za dovoljenje oblasti protovoljne prispevke za najbednejše ruske emigrante. Da bi si olajšal to človekoljubno delo, je naprosil znamenitega ruskega slikarja Kolesnikova, naj simbolično naslika trpljenje in bedo ruskega naroda. Krasno Kolesnikovo delo, predstavljajoče razdejano Rusijo z ene in slovanske narode z druge strani, kako pomagajo nesrečnemu bratskemu narodu, je dal g. Sevič reproducirati. Reprodukcijske prodaje po 30 Din. Izkupilek je namenjen kot rečeno, bednim ruskim emigrantom, ki se sami ne morejo preživljati. Priporočamo naši javnosti to človekoljubno akcijo in želimo, da bi v čim večjem številu segala po teh slikah. Nekaj slik je na razpolago v našem uredništvu, ostale pa v ruskem komitetu. Morebiti bi naše narodne dame pomagale pri tej akciji in prezele nekaj slik v razprodajo. Poudarjamo, da je slika prava lepa, v barvah in da bo služila v okus vsakemu salonu.

— Avstrijske bombe se ne uničijo v jadranskem morju. Londonski »Manchester Guardian« poroča, da je avstrijska vlada naprosila rimsko vlado, da bi se vtopile v jadranskem morju bombe in projektili, na polnjeni s plinom, ki jih je našla vojaška kontrola komisija pri kraju Blumau. Italijanska vlada je baje odklonila predlog in sedaj se menda izvrši uničenje teh stvari, po številu okoli 10.000. kemičnim potom.

— Ugotovitev. G. Zebal nas prosi z ozirom na očitke na naslov. tajnika Gremija ljubljanskih trgovcev Šmuka, da ugotovimo, da ni bil g. Šmuc na nobenem njegovem političnem shodu.

— Petnajstletnica svojega obstoja je proslavilo pretekli teden »Prostovoljno gasilno društvo« v Mavčičah pri Kranju.

— II. književna tombola Jugoslovske Matice. Do 7. t. m. so bile izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25, 38, 74, 42, 57, 62, 27, 54, 75, 33, 77, 46, 49, 36, 79. S temi številkami so bili zadeti vsi dobitki za ambe, terne, kvaterne in činkvine. Danes se je vršilo žrebanje za tombolo in so bile izžrebane sledeče številke: 70 (sedemdeset), 37 (trideset), 44 (štirideset), 5 (pet), 64 (šestdeset), 24 (dvajset), 73 (sedemdeset), 83 (osemdeset), 76 (sedemdeset), 8 (osem), 10 (deset), 60 (šestdeset), 15 (petnaest), 69 (šestdesetdevet), 6 (šest), 85 (osemdesetpet), 18 (osemnajst), 28 (dvajsetosem), 16 (šestnajst) 53 (petdeset), 55 (petdesetpet) in 80 (osemdeset). Kdor je s temi in prejšnjimi številkami zadel tombolo, naj pošlje svojo tablico pokrajinskemu odboru Jugoslovske Matice v Ljubljani, in sicer najkasneje do 21. t. m. Tega dne se bo, za slučaj, da bo zadeti več tombol, nego pa je dobitkov, vršilo podrobno žrebanje.

— Pošta hranilnica znižuje provizijo. Pošta hranilnica je sklenila znižati provizijo za komente. Provizija je doslej znašala po mille in je dosegala prav znatne zneske, ako je šlo za veliki svote. Odslej se bo zaračunavala provizija pol pro mille za svote do 30.000 dinarjev, za svote nad tem zneskom pa bo dajala četiri pro mille.

— Holandski virtuoz v Zagrebu. Dne 24. t. m. nastopi v zagrebškem Glasbenem zavodu odlični holandski virtuoz na violončelo, Maurits Frank.

— Koncert jugoslovske glasbe v Rimu. Pred kratkim je priredil jugoslovski skladatelj Milojević v Pragi samostalen koncert, na katerem je izvajal izključno lastne skladbe. Prisoten je bil tudi slavni italijanski dirigent B. Molinari, ki je po koncertu čestital našemu glasbeniku in ga pozval, naj priredi v Rimu koncert jugoslovske glasbe. Če skladatelj Milojević priredi tak koncert v Rimu in se odzove povabilu dirigenta Molinarja, ki je znan vodja najslavnejšega orkestra Italije, simfoničnega orkestra Društva sv. Cecilije, potem mu priporočamo, da si omisli najboljša dela jugoslovske skladateljstva in da stopi v tem oziru z njimi v dodir, da se ne ponovi slučaj v Pragi, ko je na koncertu jugoslovske glasbe predvajal skoro same starejše in malo pomembne kompozicije, ki so nas bolj slabo predstavile velikemu svetu.

— Vojni grobovi v Češkoslovaški. Po uradni statistiki je v Češkoslovaški 139.537 vojnih grobov. Češkoslovaških vojakov je pokopanih 60.709, ruskih 19.463, jugoslovske 15.176, italijanskih 14.176, poljskih 8.458 avstrijskih 6851, turških 534, ukrajinskih 495, nemških 257, bolgarskih 15, francoskih 9, in ameriška dva. 1253 pokopanih je neznane narodnosti.

— Epilog ljubavne tragedije na Vrhniki. V četrtke popoldne so potegnili iz Ljubljance na Vrhniki truplo mlade ženske, v kateri so takoj spoznali služkinjo Ivanko Jerebovo, ki je umorila svoje nezakonsko dete ter najo izvršila samomor. Njeno truplo so prepeleli v mrtvašnico. Nenavadna ljubavna tragedija, ki je zahtevala kar tri človeške živte, je vzbudila na Vrhniki, kakor v tamošnji okolici splošno sočutje.

— Velikanska kača v ZR. Dolga poltretji meter, težka 10 kg. Začetkom t. m. se je sprehalal Vilhelm Pfelezer, učitelj pri Sv. Magdaleni na Koroskem ob precej močno narasli Zili in sicer približno 2 km nad izlivom v Dravo. Naenkrat je zapazil v valovih velikano kačo, plavajočo proti obrežju. Ko je prišel na mesto, kjer je prilezla kača na suho, jo je opazil, kako onemogla, najbrže radi mrzle kopele, mirno leži v jelševem grmljevi. Ubil jo je. Ves začuden je nato nesel kačo v bližnjo vas, kjer so jo premerili in tehtali. Kača je merila 2,5 m in tehtala 10 kg. Ugotovili so, da je mlada boa constrictor, katere domovina je Južna Amerika. Gotovo je ušla iz kake menzarije. Dosedanje poizvedbe, odkod je kača pobegnila in kdaj, so ostale brez uspeha. Mogoče je, da je med železniško vožnjo smuknila iz vagona.

— Hrastiški pralni prašek priznan za perilo in šteti denar. 50/L

— Protii odedelastit deluje s kolosalnim uspehom samo »VILFANOV ČAJ«. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajal: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 71.

— Prolečje na našem Jadrnu. Hotel »Miramar«, Crikvenica. Tople i hladne morske kupke. Soba sa celom oskrbom od Din 90.— 312-n

Približno 600 dinarjev

bo stala vožnja iz Ljubljane v Prago in nazaj za časa »Praškega vselejanja«. — Legitimacije se dobe v Ljubljani pri Češkoslovaškem konzulatu, Aloma Company in »Putniku«.

— Časa Radenske vode, izpita pred jedjo, povzroča dober tek!

— Vzajemna zavarovalnica, Ljubljana, Dunajska cesta 17, naznanja, da je g. Josip Pogoda r. izstopil iz njene službe. 504

— Mens sana in corpore sano — želi vsaka pametna mati svojim otrokom. V doseg tega mnogo pripomore dnevno en kozarec Radenske vode. Uvažajte presenetljivo analizo, vprašajte Vašega zdravnika! 354-n

— Darila. Uprava našega lista je prejela za Ciril - Metodovo družbo Din 100, ki jih je darovala g. Milka v počaščenje spomina g. Gogolove. — Srčna hvala!

Iz Ljubljane.

— Park na Taboru so začeli pretečle dni urejati. Ob paviljonu »Sokola« I so navozili svežo prst, kjer se bodo nove grede nasejale s travnim semenom, rondo pa s cveticami. Od vogla starega zanemarjenega parka, do vogla Sokolovega telovadišča so napravili 2 m široko pot za pešce. Staro drevje, ki je delalo napotje, so uslužbeni mestnega vrtnarstva posekali. S preuredbo tega parka pridobi trg Tabor znatno lepšavo.

— Predavanje v Jugoslov. češkoslovaški Ligi. V petek 20. t. m. ob 20. h. predaval v Mestnem domu g. urednik Rasto Pustoslavšek o temi »Težnje severnih in južnih Slovanov po ujedinitelu«. Po predavanju se bodo predvajale krasne pokrajinske slike iz Češkoslovaške.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi dne 19. marca zvečer ob 8. uri v separiranu sobi restavracije Zvezda družinski večer v čast g. zdravnika, ki posetilo redni občni zbor zbornice za Slovenijo. Vabimo tem potom vse gosp. zdravnike z obitelji in z dežele in mesta, da se odzove vabilu. — Odbor.

— Slavnostno akademsko priredilo priliki razvija svojega prapora ljubljanska akademsko Orjuna v četrtke dne 19. ob 10. uri popoldne v Filharmonični dvorani. Spored je sledeči: Slavnostni govor. Govori akademik Oton Planinšek, nato zadojelo po dve pesmi operni pevci Vilma Thierry - Kavčičkova, Svetozar Banovec in Nikola Cvejič, Vojislav moister profesor Sials pa nam zaigra Wieniawskega Romanca in Obertas - Mazurko. Vse koncertne točke spremlja na klavirju prof. Jan. Ravnik. Vstopnice v Matični knjižarni. 554-n

— Dramatični odsek naprednega društva za kolonizacijo obni vabi one gospode

in gospodične, ki se hočejo posvetiti dramati, da pristopijo k društvu. Prijave sprejemamo dnevno od 20. do 21. ure v tajništvu JDS, Narodni dom. 553-n

— Vse cenjene naročnike, katerim je potekla naročina konec meseca vlnudno prosimo, da blagovolijo isto čimprej obnove, ker sicer se bo zamudnikom list ustavil 18. t. m. — Uprava »Slov. Naroda«.

— Otvoritev pisarne. Dr. Emil Gaj je otvoril v Ljubljani, Beethovenova ulica 15, javno agencijsko in gospodarsko pisarno. Ker je služboval dolgo vrsto let v politični upravi in nato tudi daljšo dobo v bančni stroki, poseduje znanje in izkustva, ki ga posebno usposablja za vodstvo take pisarne. Opozorjamo na njegov današnji oglas! 551-n

— V društvu »Soča« predava danes v soboto 14. t. m. v salonu pri Levu gospod Josip Jeras o dobrovoljskem pokretu. Predavatelj, ki ga poznamo po lepem lauskem predavanju o umiku čez Albanijo, nam bo podal v kratkem in preglednem predavanju zanimivosti iz dobrovoljskega pokreta, ki je naši javnosti še tako malo znan. Kot dopolnilo k predavanju nam bosta povedala gg. dr. Marušić in Stane Vidmar, prvi o dobrovoljcih v Rusiji, a drugi o dr. Pivkovi dobrovoljski akciji v Italiji. Vabljeni so Sočani i prijatelji društva. Začetek ob pol 21. Vstop prost.

— Jugoslovansko društvo za proučevanje angleškega jezika v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor dne 1. aprila t. l. ob 6 zvečer v prostorih I. državne gimnazije v Tomanovi ulici. Ker se bo poleg običajnega dnevnega reda obravnavalo tudi o spremembi pravil, je udeležba za vse člane obvezna. — Prijatelji društva so vlnudno vabljeni. 560-n

— Zahvala. Vsem, ki so s tolikim razumevanjem in požrtvovalnostjo pripomogli k popolnemu uspehu proslave 25letnega jubileja umetniškega delovanja g. Hinka Nučiča, izrekamo na tem mestu našo najpriščnejšo zahvalo. — Udrueenje gled. igralcev, Ljubljana.

— Občni zbor Kluba ljubiteljev sportnih psov se vrši v sredo dne 1. aprila 1925 ob 20. uri v restavraciji pri Struklju. Odbor vabi vse člane in prijatelje kluba k udeležbi. — Odbor KLSP. 547-n

— Abonma koncert Filharmonične družbe v Ljubljani, ki je bil nameravan dne 16. t. m., je preložen na poznejši čas. Filharmonična družba prosti abonente, kakor tudi ostalo občinstvo, da vzame to na znanje. Novi datum in spored i pravčasno objavita. 557-n

— Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od p. n. odbornikov in odbornic šentpeterskih CM. podružnic v Ljubljani znesek Din 250.—, katerega so darovali mesto cvetja na grob pok. g. Dominika Lučina. — Iskrena hvala!

— Občni zbor ženske sekcije Orjuna v Ljubljani se vrši v nedeljo 15. t. m. ob 15. v prostorih restavracije Zvezda. Udeležba vseh članic z legitimacijo je obvezna. Članarina za leto 1924 se poravnava lahko pol ure pred občnim zborom. 563-n

— Pri čaju. A: Danes sem pa lep denar priharila. B: Kako pa to? A: V Obličnici na Miklošičevi cesti sem kupila razno manufakturo in so mi napravali tako nizke cene, da takih nikjer ne dobiš. B: Ali je blago dobro? A: Tako finega blaga nimajo nikjer v Ljubljani, pa še poceni je. Le tja pojdi in se boš sama prepričala! 552-n

— Policijske ovedbe. Včeraj so prispele na policijo sledeče ovedbe: radi goljufije I, prekušene tatvine I, prodaje s'm'jivega blaga I, pretepa I, ugriza od konja I, napačnega legitimiranja I, koljenja nočnega miru 2, prestopke cesno pol. reda I, prekračenja pol. ure 2.

— Embrijo v Ljubljani. Dne 23. februara je bil pri papirnici v Vevčah iz Ljubljane potegnjen truplo 6 do 7 mesecev starega embrija. Na vratu trupla so se poznali znaki davljenja. Kakor smo svedočeno poročali, je opazil otroško truplo plavati po Gruberjevem prekopu neki delavec že dne 19. februaria. Policija brezsrčno mater zasleduje.

— Žerarij na kolodvoru. Dne 10. t. m. dopoldne je neznan zopar na tukajšnjem glavnem kolodvoru izmaknil Marji Mihelič dva bankovca po sto francoskih frankov ter zlat poročni prstan.

— Prodajalec ukradenega perila. Dne 13. t. m. je neki neznanec na Dunajski cesti v baraki »Soča« prodajal strankam različno perilo. Službojuči stražnik se je za neznanca zanimal ter zahteval, da se legitimira. Ker se neznanec ni mogel legitimirati, ga je stražnik odvedel na stražnico, med pojo pa je ta vrvel od sebe nhrbnik ter bliskoma pobegnil čez Ljubljansko polje. V nahrbtniku se je nahajala še različna oblačila in perilo. Jasno je, da je neznanec vse te predmete ukradel.

Iz Celja.

— Nov tržni prostor v Celju nameravajo napraviti za starim poslopjem okroglega sodišča, kjer so podrl 2 stari poslopji in obzide vrta. Z odpravo materiala bo nastal tukaj obsežen prostor. Treba ga bo samo osnažiti in primerno urediti. S tem bi bil razbremljen Glavni trg, ki je na nekaterih mestih itak preozek in ob tržnih dneh ovira pasažo.

— Mestno gledališče. V torek 17. marca se vprizori v našem mestnem gledališču »Vdova Rožinka«. Gostujeta člana ljubljanskega Narodnega gledališča gospa Juvanova kot vdova Rožinka in g. Cesar kot Rožmanov Janez. Predstava se vrši v abonma.

— Nočno lekarniško službo ima ta teden lekarna »Pri križu« na Cankarjevi cesti.

— Krajevna organizacija JDS za mesto Celje je lrela v sredo 11. t. m. svoj občni zbor v Celjskem domu. Udeležba na njem je bila izpopaznata. Predsednik organizacije g. dr. Kalan je otvoril zborovanje z zadoščenjem je izrazil raoust, da se to zborovanje vrši prvič v Celjskem domu. Spominjal se je med letom umrlih članov. Za tem je podal kratko sliko strankinega delovanja, ki ni bilo še nikoli tako živo in

med celotnim članstvom tako iskreno kot preteklo leto. V težavnem položaju, v katerem so se vršile občinske volitve, je pokazala stranka svojo največjo sposobnost. Zaposlavila je svoje lastne strankine interese v korist nacionalni stvari v Celju. Izvojevala se je častna zmag nad nemško reakcijo. Za okolico Celje se je med tem ustanovila lastna organizacija, ki je odvzela mestni organizaciji mnogo dela. Z organizacijo je vodstvo in članstvo mesta v najozihih in prijateljskih stikih. Pridobitev Celjskega doma je za celjsko javnost velikega pomena. Po dolgotrajnem delu se je našla prava juridična formula in tudi popolnoma prava objektivna pravna pot, po kateri je prešlo imetje bivšega društva »Deutsches Haus« v roke celjskega prebivalstva. Pri skupščinskih volitvah je stranka opravila mnogo podrobnega agitacijskega dela. Izvršilo se je tudi mnogo agitacijskega dela izven mesta. Predsednik se dalje v laskavih besedah spominja ogromnega dela, ki ga je v minulnem letu izvršil strankin tajnik g. Zorko. Občni zbor mu je izrekel laskavo zahvalo. Tajniško poročilo je nato podal g. Zorko, iz katerega je posneti, da je imela organizacija v minulnem letu med drugim 62 sej. Porast članstva je bil tako velik, da je v kratkem času pričakovati v Celju konsolidacijo naprednih nacionalnih vrst. Zadovoljen je bilo tudi blažajniško poročilo. Pri volitvah je bil zopet predsednikom izvoljen g. dr. E. Kalan. Pri slučajnostih so se obravnavala razna resna vprašanja, posebno gospodarska. K besedi so se ozlašali člani iz vseh vrst navzočih. Ob najlepšem razpoloženju je nato predsednik zaključil lepo usneli občni zbor. Državnih činovnikov in službenikov sklicuje svoj redni letni kongres na 19. in 20. aprila t. l. v Ljubljano. S tem bo tudi nudila kongresistom iz južnih krajev države priliko, da si ogledajo Slovenijo.

— Č. šolska poliklinika v Celju? Kakor se čuje, namerava ministrstvo narodnega zdravja, higijensko odelenje, ustanoviti v Celju polikliniko za šolsko mladino, kakor ista je obstoja v nekaterih drugih mestih naše države. Namen te, za naše Celje nove in važne ustanove bi bila izključno skrb za zdravje šolskoobiskujoče mladine, da se pravočasno opozori starše na telesne in zdravstvene hibe šolske mladine. Poliklinika bo obsegala več odeleni. Naše mesto pozdravlja to ustanovitev že v naprej, ker si od nje obeta mnogo koristnega za blagor našega šolskega naraščaja.

— Podružnica Slov. lovškega društva v Celju ima v sredo dne 18. marca t. l. (pred praznikov sv. Jožefa) ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor v hotelu Balkan v Celju v navedenim dnevnem redom. (Volitve odbora tokrat odpadejo). Zvečer ob 8. uri je istotam »Družniti večer« z raznovrstnim programom. Pričakuje se obilna udeležba lovcev in njih prijateljev z obiteljmi. — Odbor. 559-n

Pisemski papir

v mapah in skatljah po znižani ceni nudil Narodna knjižarna, Prešernova ulica 7

Iz Maribora.

— Našičev večer priredi jutri v nedeljo Sokolsko društvo v Mariboru. Predava D. Petković o Nušiču, ki je nedavno proslavil svojo 60letnico, o njega delu in snovanju.

— Občni zbor protituberkulozne lig v Mariboru se vrši dne 20. t. m. ob 20. v mali kazinski dvorani.

— Občni zbor društva vpočojencev in državnih namencev ter društva »Samo« pomoče se vrši dne 17. t. m. ob pol 20. v dvorani gostilne »Jadrana«, na Rovtoskem trgu.

— Odhod velikega župana. Veliki župan mariborske oblasti dr. Pirkmayer je včeraj službeno odpotoval v Beograd.

— Iz politične službe. Vlnadni tajnik Stanko Novak je bil od velikega županstva v Mariboru premeščen k ljubljanskemu. Na njegovo mesto je bil imenovan g. Matevž Malešić z okrajnega glavarstva v Crnomlju.

— Iz šolske službe. Definitivno so bile nameščene na III. dekliški ljudski šoli gđice. Marija Farbaš, Kristina Petrič, Emilija Kranjc, Berta Brenc, Emilija Vah, Ida Vodnik in Marija Humek; na II. dekliški ljudski šoli gđj. Avgustina Tajtel in na IV. dekliški ljudski šoli gđ. Angela Mitlinski.

— Pevski zbor nar. žel. glasbenega društva »Drava« priredi v soboto dne 4. aprila t. l. v Mariboru v Občinski dvorani koncert pod vodstvom g. prof. Hladkega, na katerem se prijatelji petja že danes opozarjajo. 556-n

— Smrtna kosa. Dne 8. marca t. l. je preminil v najboljši moški dobi v Slapinčih pri Sv. Jurju ob Ščavnici g. Alojzij Štuhec, skrben gospodar in vesel družnik, ki ga je vse spoštovalo in rado imelo, kar je pokazala mnogobrojna udeležba na pogrebu dne 10. t. m. N. v. m. p.

Školstvo.

— Občni zbor Jugoslovske Sokolske Matice se vrši v torek, dne 17. marca 1925 ob 18. uri zvečer v prostorih Jugoslovskega Sokolskega Saveza v Narodnem domu. 565/n

— Sokol Ljubljana II. opozarja že sedaj na svojo veliko javno tombolo, ki jo priredi dne 14. oziroma 21. junija t. l. na svojem telovadišču po posebnem programu. 555-n

Turistika in sport.

— Jadran v Ilirja. Prvenstvena tekma obeh najmočnejših ljubljanskih klubov se vrši 15. marca ob 3. polnodne na igrišču Ilirije v predtekmi ob pol 2. nastopi rezerva Jadrana proti rezervi Ilirije. 562-n

— SK Primorje i SK Maribor. Prvenstvena tekma, ki obeta ostati in zanimiv bo ter je velike važnosti za nadaljni placement v prvenstvu. Pričetek ob 15. na igrišču SK Primorje. 559

Gospodarstvo.

Razdržavljenje železnic.

Povojne gospodarske izkušnje so marsikaj postavile na glavo, kar je veljalo pred vojno kot gospodarski princip. V tem oziru so se dogodile temeljite izpremembe baš v državno-gospodarskih smernicah, ki so veljale pred vojno in ki se danes niso obnesle.

Med takimi smernicami nahajamo tudi zahtevo, da država socializira čim več privatnih podjetij in da se zlasti pobriga za velike, splošno potrebne gospodarske panoge, kakor so železnice, pošte itd. Gorje tistemu, ki je bil pred vojno predlagal, da država razdržavi železnice in da jih odda zasebnikom! Veljal je za največjega socialnega reakcionarja. Novejša izkušnja pa dokazuje črno na belem, da je ravno obratno pravilno! In sicer tako z gospodarskega stališča, kakor s socialnega! Kajti kar gospodarsko uspeva, nudi tudi socialne dobrote, kar pa je gospodarsko nezdravo, mora v socialnem oziru propasti.

Na podlagi obsežnih gospodarskih in tehničnih izkušenj so torej moderne države prišle na to, da so privatna velepodjetja mnogo racionalnejša in pridobitnejša, kakor pa državna, kjer zavira neokretna in nezadostna birokracija primerne gospodarske, tehnične ter pridobitne učinke državnih velepodjetij. Zlasti za železnice se je izkazalo, da so v privatnih rokah mnogo rentabilnejše in vzornije vodene in da mnogo lepše prevažajo, kakor pa v državnem vodstvu. Ta spoznanja so sama od sebe privedla do tega, da so začele države razdržavljati svoja velika državna podjetja. Nemčija n. pr. je že razdržavila železnice, takisto Poljska in Rumunska. Italija je na tem, da sledi tem primerom. V Ameriki izborni predsednik je privatne železnice, kojih uradništvo je v plačnem in socialnem oziru neprimerno na boljšem, kakor pa naše!

Za državo je gospodarsko načelo najboljše, ki pač nudi državi večje dohodke, zaposlenemu nameništvu pa ugodnejše življenjske in socialne pogoje.

V tem oziru se sedaj tudi pri nas pojavljajo vedno številnejši glasovi, naj se naše državne železnice razdržavijo! Država bi pobirala samo vsakoletni primerni saldo železniškega velepodjetja.

Najvažnejše vprašanje pri tem razdržavljenju pa je vprašanje, ali bi v naši državi našli organizatorje ter podjetnike, ki bi bili v stanju prevzeti obični aparat državnih železnic ter ga voditi po uspešnejših smernicah, kakor je delala doslej naša visoka državna birokracija! Predno ne rešimo tega vprašanja, ne moremo govoriti o pristopu k razdržavljenju železnic.

Pravilna uporaba narodnega kapitala.

Imamo dva izvora pristnoročnega kapitala. Prvega tvori Narodna banka, drugega Poštna hranilnica. Oba zaveza posojata razmeroma velike kapitele trgovini, predvsem pa denarnim zavodom. Posojeni kapitali se prevzemajo po naravnosti nezaščitano nizki ceni. Obrestna mera je minimalna. Za kapitala zahtevajo isti denarni zavodi od drugih trgovinskih korporacij večkratne obrestne mere, po sto, dvesto in tristo do petsto odstotkov več! Razmerje je nenaravno! Zr'o zahteva zlasti Narodna banka v poslednjem času, naj se to nenaravno razmerje odpravi in naj se uvede obična, obvezna ena- a obrestna mera za vsa država. Kako pridejo privatni zavodi do tega, da uživajo poceni kredite Narodne banke in Poštne hranilnice in da nato, ta kredit posredujejo privatni industriji in trgovini po večkratnih nezasišanih obrestnih merah? Vršile so se že opetovane konference in zdi se, da bo Narodna banka vendarle prodrla z zahtevo po maksimiranju obrestnih mer.

Se nekaj pa je, kar kali dobro razmerje naših denarnih zavodov do privatne industrije in trgovine ter do naših nacionalnih denarnih institutov, predvsem do Narodne banke in Poštne hranilnice! Beograđski listi po pravici opozarjajo na kvivico, ki jo delata oba ta naša centralna nacionalna instituta, ki pri oddaji kreditov ne razlikujeta domače in tuje denarne zavode. Treba je namreč med našimi denarnimi zavodi ločiti take, ki so pravzaprav podružnice inozemskih zavodov in pri katerih odločujejo tuji, inozemski kapitali. Večina večjih zavodov je te vrste. Tuji, inozemski kapitalisti na-

kupejo večino delnic, oni vlagajo inozemske kapitele v zavod. Država in naše gospodarstvo jim odpirata ogromna polja privatnega zaslužja in poslovanja. Iz jugoslovenskega gospodarskega sveta jim stekajo ogromni dobički. Rentabilnost tujega kapitala je v naši državi posebno velika. Ni povoda za pritožbe. Tu pa se dogaja, da so ti instituti v prvi vrsti deležni velikih poceni kapitalov Narodne banke in Poštne hranilnice in da je istočasno našemu domaćemu institutu skoro nemogoče, da si nabavi večje kredite pri Narodni banki in Poštni hranilnici. Ni dovolj, da dovoljujejo jemo prost in neoviran dostop tujega kapitala, stavišmo mu še domači kapital, žulje tega človeka poceni na razpolaganje, da ž njim odira in navija obrestne mere naši domači trgovini in industriji. Beograđski listi se zgražajo nad tem dejstvom in zahtevajo tako od Narodne banke, kakor od Poštne hranilnice temeljito remedirom. Oba zavoda naj izvedeta nekako klasifiko denarnih zavodov in naj v prvi vrsti podpirata našo domačo trgovino in industrijo, naše domače, pristnoročne in jugoslovenske denarne zavode.

Tako kreditno politiko zahteva enostavni gospodarski razum in pravičnost. Zahteva ga oziar na domačo našo produkcijo, na naše domače zavode, oziar na dobrobit našega človeka!

Tako v Narodni banki, kakor v Poštni hranilnici imamo pred sabo pristnoročski, domači, jugoslovenski kapital in ta kapital, vsaj v Poštni hranilnici, nabran iz žuljev domačega človeka, naj gre v korist domačega človeka in naših domačih institutov.

K maksimiranju obrestne mere naj se pridruži še ta zahtevana kreditna politika naših nacionalnih denarnih zavodov, pa se bodo razmere na našem denarnem tržišču, kakor v gospodarstvu čez noč temeljito izpremenile!

Poročevalska služba naših denarnih zavodov.

Kredit zahteva informacijo. Brez informacije ne dovolji kredita. Kar velja za posamnika, velja v večji meri za državo, za denarne zavode, za industrijo in trgovino. Mi kupujemo in prodajamo v inozemstvu. Važno je torej, da inozemstvo o naših razmerah dobro in pravilno informiramo in da ga ne prepusimo revolverskim mahninam tujih, nam škodoželjnih držav in financ. Znanje so akcije italijanske finanice proti dinarju ter vemo za tiste obsežne spekulacije, ki jih je vršila dunajska borza proti jugoslovenski valuti. Vzoredna s temi akcijami so šle tedaj poročevalske bombe, ki so nam kradle ugled in kredit ter oznanjevale bližnji razpad jugoslovenskega kraljevstva. Dobo bežanja inozemskih gospodarskih in finančnih krogov smo srečno prebrodili. Nastala nova naloga, da si to inozemstvo pridobimo s pravilnimi informacijami o našem sedanjem gospodarskem in finančnem napredku. V tem oziru imajo denarni zavodi, pa tudi veliki zasebniki ki vodijo naše uvozne in izvozne trditve, kar največji interes, da s pravilnimi in zadostnimi informacijami inozemstva dvigajo naš zunanji kredit in da si olajšajo svoje kreditno kunjiško poslovanje. Prvi med našimi zavodi, ki je uredil poročevalsko službo, je bila Hrvatska eskomptna banka v Zagrebu. Izdaja mesečni bilten v več jezikih ter z raznovrstno vsebino gospodarskega in finančnega značaja. Banka razpošilja bilten predvsem svoj inozemski klijenteli. Na ta način jo informira o stanju naše žetve, o izvozu in uvozu, o naših državnih finančah, o stanju jugoslovenske valute. Bilteni so zelo koristna ustanova, ki bi jo morali posnemati tudi ostali naši, vsaj večji denarni zavodi.

Konstatiram moramo, da takih biltenov ne izdaja noben beograđski zavod, dasi imajo ti zavodi izredno velike zveze z inozemstvom in bi njihovo poročevalsko službo zelo upoštevalo inozemstvo, ker bi dohaja iz državne centrale.

Tudi Narodna banka bi lahko sledila temu vzgledu. Pred časom je mislila na organizacijo poročevalske službe, ki bi inozemstvo informirala o stanju Narodne banke in s tem o razvoju jugoslovenske valute. Toda načrt je popustila in g' zane-marjala. Treba pa bo organizirati tako poročevalsko službo, če drugače ne, v obliki informativnih biltenov, zlasti s primerljivimi večjezičnimi poročili za inozemstvo o za-

ključnih, vsakoletnih stanjih Narodne banke.

Tudi v interesu slovenske industrije in slovenskega bankarstva bi bilo, da izdajajo skupno tak mesečni bilten, in to ne samo za interno uporabo, marveč predvsem za inozemstvo. S tem bi naši zavodi in naše industrije združile tudi propagando za slovensko gospodarstvo ozemlje ter si mogle osvojiti zaupanje inozemstva. Slovenija bi se lahko tako v denarnem, kakor v trgovskem in industrijskem oziru predstavljala preko biltenov kot našrečnejši in naprednejši posrednik za vse finančne in trgovinske in industrijske oziru predstavljala in trgovcev z našo državo. Zlasti bi mogli vplivati na italijanske gospodarske kroge in zavode.

Na naših zavodih je, da to stvar v najkrajšem času premislijo in oživijo.

—g Opozorilo! Opozorjamo naše naročnike, predvsem gradbene podjetnike in dobavitelje, najsiho kakršnega gradbenega materiala, da prečitajo v zagrebških »Narodnih Novinah« št. 53 ali 54 od 5. in 6. marca t. l. (stran 1) razpis za gradnjo hiše in dobavo gradbenega materiala za drugo »Železničarski Dom« v Zagrebu. Gre za dobavo v znesku 3 milijonov dinarjev. Rok za vlaganje ponudb je podaljšan do 17. marca t. l. Pripominja se k temu, da uživa zadruga brezplačen prevoz za ves gradbeni material na teritoriji ljubljanske in zagrebške direktije državnih železnic ter da se od likvidiranih računov ne odrguje 4% odbitek, ker je zadruga privatno podjetje in račun propadno likvidira.

—g Trg kolonijalnega blaga. V primeri s prejšnjim tednom je promet v tej panogi precej oživel. Sladkor kaže zelo vztrajno tendenco, cene so na inozemskih trgih večinoma poskočile, dočim so ostale pri nas neizpremenjene. Kava je labilna ter se opaža porast cen. Ameriška mast je čvrsta in je poskočila prejšnji teden v ceni za 1,50 dol. Pri nas notirajo cene v dinarjih za kg ocarjenega blaga franko embalaža, postaja Zagreb: Sladkor kocke 16,50, male glave 16,30, kristal 14, kandi 22; kava Rio navadna 43, dobra 43, prin a 45, ekstra 46, zapadno indijska navadna 44, dobra 45, ekstra 47, a Portoriko navadna 44, dobra 45, fina 45, Maragoxyp 56—58, Maragoxyp prima centralna Amerika 60, Moka 62, Portoriko 66, Riž glastan 6,75, Aracan 11, 7,40 »Splendor« 8,75; olje I. namizno v lesenih sodčkih okrog 170 kg 23, V. v sodčkih po 100 kg 23,50, I. v sodčkih po 50 kg 23,50; prima v zaboji po dve kanti a 25 kg 23. Ameriška mast v sodčkih okrog 160 kg 27,50, v sodčkih okrog 50 kg 27,75, v zaboji po 25 kg 26,75; dišave: k'nički 68, cimet celi 40, cimet holandski 25, pover slngaporski 27,50, paprika prima ostra 35, paprika II. ostra 22, paprika I. sladka 50, španska prima sladka 55.

—g Cene v Solunu. Trgovsko obrtniška zbornica v Solunu poroča o cenah na odnotnem tržišču. Poljedelski pridelki notirajo: pšenica I. 15½, pšenica II. 14, rž 11, oves 9, ječmen 10½, koruza 2½, pšenična moka »A« 18½, mekinje 200, f'zol drohen 13,50, f'zol debel 21—21½, grah 700, sočivje 600, bob 450, krompir 200, črna čebula 230, bela čebula 1100, kostanj 500, smokve 650, suhe slive 40, suho grozdje 850, med 700, vino 650, žganje in konjak 23—2400, makovo seme 950, seno 180, slama 100. Zivina: konji in kobile 5—900, voli in krave 13, bivoli 12,50, osli 1—300, muhe 6—900, teleta in junci 13,50, ovce in ovni 14, koze

in kozli 12 jagnjeta 14 oka živa vaga. Sir navaden 2600, jajca 110, goveje kože 1800. —g Ureditve železniškega prometa v Dalmaciji. Trgovska in obrtniška zbornica v Splitu je izročila ministru zaobračaja spomenico, v kateri zahteva, naj se čimprej zgradi nova železniška postaja v Splitu. Ob enem zahteva spomenica takojšnjo ureditev železniškega prometa na progi Knin-Gračac. V nasprotnem slučaju obstoja nevarnost, da bo trpel železniški promet na novodograjeni liški progi.

—g Pristanišče Bari. Italijanska vlada skrbi dobro za svoja stara pristanišča, katerim hoče dati kolikor mogoče širokega razvoja. Misli pa tudi na nova pristanišča in tako je bil sprejet v rimski poslanski zbornici 10. t. m. zakonski načrt za odobritev sto milijonov v svrhu, da se razširi pristanišče v Bari v Južni Italiji, kjer je bilo pred kratkim inavgurirano »ladrnsko« vseučilišče, ki ima privlačiti visokoleže z Palkana na italijanska tla.

—g Banco di Roma. Upravni svet zavoda »Banco di Roma« je sklenil razdeliti 10 milijonov lir med delničarje (5% na delnice) na temelju bilance za 1924.

—g Francija odklanja tuje delavce brez delovne pogodbe. Znova se s službene francoske strani opozarja inozemske delavce, da se na meji odklonijo vsi oni, ki hočejo na francoska tla brez dogovorjene in oblastno potrjene delovne pogodbe. —Kdor bi nastopil potovanje brez take pogodbe, bo imel samo nepotrebne velike stroške.

—g Dobave. Direkcija pomorskega saobračaja v Splitu sprejema do 20. marca t. l. ponudbe glede dobave strojev za obdelovanje lesa. — Pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 18. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave mesa za ljubljensko garnizijo, dne 24. marca t. l. pa glede dobave 230.000 kg pšenične krušne moke (ipa 80%). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. marca t. l. pri direktiji državnih železnic v Subotici glede dobave sanitetskega materiala. — Dne 28. marca t. l. pri direktiji državnih železnic v Subotici glede dobave posteljnega perila, blazine itd.; pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave obročev. — Dne 6. aprila t. l. pri direktiji državnih železnic v Subotici glede dobave tiskarskih strojev. — Dne 8. aprila t. l. pri oddelku za mornariko v Zemunju glede dobave 100.000 kg pšenične moke št. 6 tipa novoslovske borze. — Dne 10. aprila t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 50.000 kg čistega bencina; pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave lesenih držajev itd. — Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaja čizla. Iarolina, ota in razširjavalec sredstva se bo vršila dne 8. aprila t. l. pri oblasti uprave bližnjega fonda direktije državnih železnic v Zagrebu. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava riža in makarona. V pisarni 16. artiljerijskega polka v Ljubljani se bo vršila dne 18. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 1500 kg riža in 200 kg makaron. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Kakao Van Kaster!

BLEŠČEČE BELO PERILO Z ZLATOROG MILOM!

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman.

Peket konjskih kopit je odmeval po izsušeni pusti. Polje se je rdečilo, zemlja pa je kazala globoke razpoke, povzročene po p'k'okih sol'nihi žarkih.

Slišal se je šelest suhe trave, v katero so gromko padale prstene kepe, ki so frčale s konjskih kopit. V lajanje ps'ov, ki so z iztegnjenimi jeziki tekli za bežečo lisico, se je mešal vriskajoči lovski klic jahalec in jahalk. Skozi rjavo ožgano travo obsežne puste se je vila bela, prašna občinska cesta. Za holmom, ob čegar obronku se je spuščala nizdol v lahkih ovinkih, se je dvigal vaški, z deščicami kriti zvonik kakor prst v nebo. Na njegovi modri ploskvi so stale kakor rumene maroge slamnate strehe vaških hiš in skednjav. Po cesti nizdol se je pomikal žalen spreved. Sprejda so nosili črn križ, za njim je stopal duhovnik v ornatu, štirje možje so nosili na ramah krsto, kateri so sledili žalujoči sorodniki, prijatelji in znanci. Prav, ko se je zožila pot, je križala mrtvaški spreved razposajena lovška družba. Divjad je v strahu šnila nizdol ob bronku se je zatekla med ljudi. Za o-

je udarila tuleča kopa ps'ov. Nasta'a je splošna zmeda in nered. Ob robu potoka je bilo že slišati grozeče hrskanje konj. Pogrebci so se v zmedu in strahu razpršili. Nosači so postavili krsto na tla in preko nje so v drznem skoku brezobzirno drli, imajoč pred očmi zgolj žival, ki so jo baš zgrabili psi, lovci, njim na čelu mlad, smel jahalec. Lovski rog je zadonel: halali, halali! Lovja je izročil lovcu lišičin rep kot trofejo. Voda je bil končan... Smeje so vsi čestitali lovcu, ki je v zahvalo v radostnem razpoloženju mahal s svojo čepico. M'ada dama, katere rdeči lovski frak, je izrazilo risal silajne črte njenega prekrasnega telesa, je prihajala tik k njemu.

»Cesarska visokost, kakor vedno, ste tudi to pot izvajali zmago! Na vsakem bojišču zmagovalci!«

»Samo ne na polju ljubezni, grofica! Ne tam, kjer bi se zmaga napravila za najrečnejšega suznja!«

Nadvojvodov pogled se je ugloobil v bleščéče damine oči.

Preko njenih jezgrih lic je drknil lahek usmev.

»Cesarska visokost ste pozabili, da na soporok povratek hrepeneče čaka lepa, pobožna princeznja, ker mu hoče položiti v roke sad svoje ljubezni.«

Nadvojvoda je udušil nevoljno kretnjo prese-

»Ne razumem vas, grofica! Vaše besede so nekoliko zaronetne. Nisem izvežhan v razreševanju ugank!«

Grofica je nategnila vajeti in nalahno pripomnila:

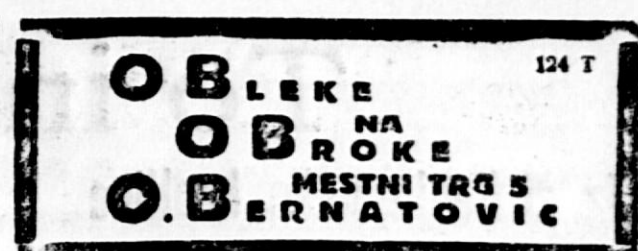
»Nečem j'ratati vedeževalke. Vaša cesarska visokost je bila tako zelo zaposlena s pripravami za lov, da vam niso mogli vročiti kratke, pred odhodom prispelne brzojavke. Brzojavka je z Dunaja. Cesarska visokost, postali ste papa. Staro habsburško drevo je poglano svežo moško brstliko.«

Izročila je nadvojvodi brzojavko. Par vrstic tega telegrama je prečital v cnem pokledu. Nato se je strumno vzravnal v svojem seču in zaklical:

»Gospoda moja, znova mi lahko čestitate. Postal sem oče malega nadvojvode!«

»Ni mogoče! Ali je res? je zanostjal eden izmed kavalirjev.« »No, potem pa čest' tam k prestolonasledniku!« — Hotel je nadvojvodi stisniti iztegnjeno desnico. V tem trenutku je živžaje priletel od nekok kamen in zadel njegovega konja, da se je prestrašeno vzpel.

»Halo! Kaj pa je to? je zaklical nadvojvoda in okrenil konja. Lovska družba je na svojem lovskem razpoloženju in v zmedu prizora, ki se je nato odigral, popolnoma pozabil na dogodke pri mrtvaškem sprevedu. Razila je pred sabo divjo, razjarjeno množico. Ko se je lovška družba oddaljila, so se ljudje enot zbrali. Prvotnemu strahu je sledilo

Po svetu.

• 4 milijone dolarjev za 400.000 poljubov. V Shelbyville v Kentucky je zahtevala neka od svojega ljubimca zapuščena mladenka 8000 dolarjev odškodnine. Pred sodniki je pripovedovala, da sta se tekem ljubezni poljubila najmanj štiristotistočkrat ni dostavila, da je to najboljši dokaz za njeno zvestobo. Sodišče ji je določilo odškodnine 4000 dolarjev, tako da stane nezvestega ljubimca vsak poljub en dolarski cent.

• Hipnoza mesto narkoze. V budimpeštanskem sanatoriju se je zgodil sledeči slučaj: Zdravniki so morali operirati na slepiču bolnika, ki ga pa niso smeli radi srčne napake narkotizirati. Asistent je predlagal, da se pozove znanega psihijatra, da bolnika hipnotizira. Tako se je tudi zgodilo in operacija se je izvedla med hipnozo. Med operacijo bolnik ni čutil nobenih bolečin, po dovršeni operaciji pa so izostale običajne posledice narkoze. Temu poskusu pripisujejo nekateri zdravniki veliko važnost. Večina zdravnikov pa nasprotuje metodi, ker naglašajo, da nasprotujejo bolniki pred operacijo hipnozi.

• Največji observatorij. »Chicago Tribune« poroča, da so se pričela dela za zgradbo in ureditev največjega observatorija na svetu. Stal bo na vrhu Saleva, kakor so predlagali ameriški učenjaki. Poslopje bo imelo 3 dele: meteorološki in seizmografski observatorij ter veliki laboratorij. Dva ameriška strokovnjaka Ritchey in Bauer se bavita z montiranjem instrumentov, katerih dimenzije presegajo vse dosedanje in imajo omogočiti verificiranje Einsteinove teorije.

• Ker ni mogel plačati krojača... V Florenci v Italiji si je naročil orožnik Ivan Fraschini pri nekem mestnem krojaču lepo civilno obleko. Fraschini je obiskoval orožniško podčastniško šolo. Pri naročilu je mislil, da bo lahko plačal, ali ko je bila obleka narejena in ga je krojač o tem obvestil, nesrečni mladi vojak ni imel potrebnega denarja. Pisal je domov, pa je prišel odgovor brez lir. Ves obupan je Fraschini pograbil pištolo in pomeril na srce. V bolnici je povedal, zakaj je to storil. Danes je najbrže že mrtev, njegovo lepo obleko bo nosil pa kdo, ki je bolj srečen od njega.

• Signalne zastavice za slepce. Mestna uprava v Amsterdamu je odredila, da nosijo v cestnem prometu lahko ogroženi slepi in slaboumni ljudje zelene in bele zastavice, da se tako pozornost stražnikov in pasantov lahko obrne na nje.

• Nov Amundsenov polet na severni tečaj. Amundsen je prispel v Marino di Fisa s svojimi sodružniki, da izvrši zadnje priprave za polet na sever. Po potrebnih preizkušnjah so bila tri letala poslana po morju v Tromsø v Norveški, odkoder gre polet proti severnemu tečaju. Italijanske udeležbe ne bo.

• Tutankamenovo masčevanje. Kakor poročajo angleški listi iz Kaire, je bil tam profesor Newberg prepeljan v bolnico, ker je obolel na hudih mrzlici. Profesor Newberg je bil, kakor znano, zvest sodružnik Carterja in je bil navzoč pri otvoritvi. Prehladstvo je vsled nenadne obolezlosti profesorja mnenja, da je to masčevanje faraonov, ki so bili močni v njihovem večnem snu.

• Podjeten starec. Kakor javljajo angleški listi iz Kaire, se je 97letni Kamle Mohamed Elabari iz Aleksandrije sedemnajstkrat ločil in se namerava sedaj omenjatiš poročiti. Starca je obiskal neki reporter in se zanimal za podrobnosti o njegovem življenju. Elabari, ki se zdi star komaj 60 let, je na vprašanje, koliko otrok da je imel s 17 ženami, odvrnil, da tega ne ve, zdi se mu pa da najmanj 50. Njegov najmlajši sin šteje 6 let. Nato je pripomnil Elabari: Vse svoje življenje sem ljubil ženske. Žal samo za kratek čas. Ze 70 let se trudim ženske razumevati. Uspeh pa je vedno — ločitev. Vendar ne obžalujem svojih 17 zakonov in tudi ne svojih 17 ločitev. Eden, ki je po svoje prikrojil 10 zapovedi, Neki švedski rokodelci, ki je dobil nalogo, da olepša in prenovi notranjost cerkve domače vasi, je po izvršenem naročilu poslal cerkveni občini sledeči račun:

silno ogorčenje. Brezstiden zločin na mrtvecu je povzročil silno razjarjenost v dušah preprostega, a pobožnega in vernega kmetskega prebivalstva. Zopet so dvignili krsto, jo očistili od prsti, ki so jo nanjo nametali drveči konji s svojimi kopiti ter jo zopet okrasili z napolommandranimi vencu.

Ko so tako izpolnili svojo dolžnost do mrtveca, se je v njih pojavilo čustvo masčevalnosti. Na lovsko družbo je jelo leteti kamenje in prst. Psi, ki jih je zadelo kamenje, so jeli tuliti, konji so se začeli vzpenjati. Ps'ovke in kletve so spremljale napadi. Razjarjenost km'etov je nadvojvodo bolj presenetila, kakor ostrašila. Počasi je jahal proti množici.

»Kaj pa hočete? Ali ste zbesneli? jih je mahnil. Razjarjena množica je obmolnila pred zapovedujočo kretnjo. Iz marsikateri že dvignjene pesti je neopaženo padel kamen na tla. Duhovnik, ki je vodil mrtvaški spreved, visoka, častljiva postava, je stopil pred nadvojvodo. V njegovem lepo donečem glasu je trepetala pridružena razburjenost.

»Gospod, ki ste žalili veličanstvo smrti, vi ste kršili božje in človeške zakone! Morali boste dati težak odgovor!«

»Ako ne veste, prečastiti, kdo sem jaz, se vam moram pač predstaviti. Jaz sem nadvojvoda Oton! Bolje bi bili storili, ako bi porabili svoj ugled kot dušni pastir v to, da bi zadrževali ljudi pred nasilnostmi. Zapomnite si, da nisem brez vsakega vpliva niti pri cerkvenih oblastih!«

Svečenik je sklonil glavo.

To in ono.

Iz življenja naše kraljice.

Beogradsko »Vreme« prinaša članek, v katerem opisuje način življenja naše kraljice in njen salon. Kraljica točasno predvsem zanima domače gospodarstvo in nabavila si je celo knjižnico angleških, francoskih in nemških knjig, ki opisujejo življenje in domače gospodarstvo. Na kraljevem dvorcu v Dedinju se pripravljajo kompleks zemljišča za gradbo vzorne farne, istotako tudi v Topoli, kjer se na željo kraljice postavi seliška hišica v starem šumadinskem slogu, okoli nje pa mala posest.

Kraljica ideal je postati mati in gospodinja. Predvsem skrbi za druživa, ki odgovarjajo tudi njenim dovtipnostim. Že od nekdaj je uveden na avdicijah pri kraljici običaj, da se govori v našem jeziku. Nedavno je bila v avdicijah predsednica »Društva kneginje Ljubice«, ki je pričela svoja izvajanja v francoskem jeziku. Kraljica pa jo je nenadoma prekinila, rekoč: »Jaz razumem vse, govorite srbski!«

Kraljica čisto nadzoruje delo v dvornih kuhinjah ter sama določa dnevni meni. Rada se zabava s svojim sinčkom, prestolonaslednikom Peterčkom ter pogostokrat obiskuje etnografski muzej, kjer se nahajajo narodne noše iz vseh naših krajev, bogato vezene s srebrnom in zlatom.

Ako si ogledate njen delovni kabinet, tedaj vzbudi vašo pozornost polna polica knjig. So to lirski stihji Museta, Henryja de Regviera itd. Tu se nahajajo različna angleška lirčna dela, dalje Roumain Roland, Saint Simon. Na mizi se nahaja angleški prevod »Povest iz davnine«.

Kraljica je istotako prijateljica knjig, kakor kralji, katerega v Parizu pozna vsi stalinariji, zakaj čim kralji pride k njej, mu takoj stavijo na razpolago leste in on sam izbira knjice, stresa z njih prah, jih kupuje in pošila v Beograd. V ponedeljek, v sredo, četrtek in soboto od 17. do pol 19. se kraljica uči našega jezika. Uči jo profesor Starčević.

Pri učenju ji profesor večkrat ponovi besedo, napreje miza, miza, miza, zatem zid, zid, zid, zid. Sedaj zna že mnogo. Večkrat se s kraljem pred gosti pogovarjata v srbskimi in zdi se, da se je res že doobrazil privadila domačega jezika. Včasih jo kralj prekinje: »Ali si razumela?« »Sem« odgovarja kraljica. »Kaj se je govorilo?« vprašuje nezaupljivo in smehljajoče kralji.

In nato mu kraljica pové v francoskimi, kaj se je govorilo. Zvečer gre kraljica običajno na koncert ali na čaj in slično, večkrat pa se s kraljem spreha, roko v roki po beogradskih ulicah.

Širom domovine.

Travniku je te dni vzbudil pozornost in smeh, originalni samovar, ki ga je hotel izvršiti 38 letni trgovec Jovo Mirković. Jovo je začel v dolgeve, življenje se mu je zdela prazno in pusto in sklenil je, da gre na oni svet. Zato je junaško nastavljal ustom steklenico bencina in ga popil okoli pol litra. Od silnih bolečin se je pričel zvijati in je bila o njegovem samomoru takoj obveščena policija, ki je nesrečnega odvedla v bolnico. Tam so mu izprali želodec in ga poslali domov. Danes je Jovo že popolnoma zdrav in pravi, da bencina ne bo več pil.

Ubij v Dervent. Jovo Bjelošević in Sava Budaković iz Dervente sta bila dolgo časa prijatelja, dokler se ni Jovo zaljubil v neko žensko, ki pa ni bila na dobrem glasu. Savo je Jovi to očital. Ko sta bila na neki krsni slavi, sta se zopet nekoliko sporekla, nakar je Jovo razžaljen odšel. Kmalu zatem je odšel tudi Savo. Nič hudega sluteč je korakal polglasno živžgaljo po cesti. Izza nekega plota pa je nenadoma pristopil Jovo in že predno se je Savo zavedel, ga je ta udaril tako močno s kolom po glavi, da je Savo obležal mrtve. Ubijalec se je nato sam javil oblasti.

Sin ubil očeta.

Ivan Vukoja, seljak iz sela Krusčika, okraj Kotor se ni razumel s svojim sinom Petrom, ker je bil mnenja, da mu je ta nasproten. Med očetom in sinom so čisto nastali prepri in je stari Vukoja sina vedno strogo kaznoval. Tako je po nekem končnem prepri stari prišel sina in da ga osramoti, je ga privezal na hruško ter ga ukazal stražiti. Za Petra, 20 letnega mladunca je bila ta kazen silno ponižanje, njegov ponos je bil težko prizadet. Ko ga je oče čez nekaj ur odvezal z drevesa in pustil domov, je Peter v temni noči bos in gol glav pobegnil iz očetove hiše v bližnje selo Žeravki, kjer se je nastanil pri seljaku Ivanu Mrakiću, ki ga je prijazen sprejel. Že na vse zgodaj pa se pred Mrakićev hišo pojavil stari Vukoja in sina ponovno pozval, da se vrne domov. Končno se je sin udal in je zapustil Mrakićev hišo. Komaj pa sta bila z očetom skupaj, je med njima izbruhnil nov prepir. Stari se je hotel sina zo-

pet dejansko lotiti, ta pa je izpod suknje nenadoma potegnil vojaški bajonet in je navalil na očeta. Sunil ga je večkrat v prsa in ko je oče padel na tla, ga je Peter sunil še parkrat, tako da je stari izdihnil.

Videč očeta mrtvega, je Peter zadovoljno vstal in obrisal krvavo orodje. Nato je odšel na bližnje orožniško postajo, kjer je izjavil, da je malo popreje ubil očeta in da nima sedaj ničesar proti temu, da tudi njemu vzamejo glavo...

Zrtev alkohola. Pretekli teden se je vračal krznar Galinec z zagrebškega sejma z vlakom domov v Varaždin. Sel je po poti, ki vodi po Novski cesti mimo vojašnice 36 pešpolka. Bil je zelo pijan ter ni čul svarila vojaša, stoječega na straži. Vojak je klical, dvakrat, trikrat in ker se Galinec ni ustavil, je strelal. Krznarja so težko ranjenega prepešali v bolnico, kjer je podlegel poškodbam. Zrtev alkohola!

Tihotapstvo kokaína na Sušaku. Pred dnevi sta dva finančna organa na Sušaku ustavila neko 16 letno devojko, ki je imela pri sebi sumljiv zavoj. Pri pregledovanju zavoja sta organa ugotovila, da je devojka prenašala kokaín. Bilo je za okoli 50.000 Din kokaína. V zvezi s tem je bil aretiran trgovec Borčić, ki pa je izjavil, da ni vedel za vsebino zavoja ter je menil, da je notri strup za podgane, ki mu ga je baje poslal profesor K. iz Zagreba. Koliko je na stvari resnice, bo pokazala preiskava.

Borza za trgovino z dekleti.

Nemški listi prinašajo obširna poročila o odkritju borze za dekleta v Strassburgu ter o razkrinkanju mednarodne organizacije za trgovanje z dekleti v Hamburgu. Povodom aretacije Matije Argenda in njegovega tovariša Thioliera, kateremu pa je uspelo pobegniti, je policija ugotovila, da obstoja v Strassburgu prava borza za dekleta, ki je delala svoje kupčije predvsem na Balkanu in v Južni Ameriki. Oba imenovana sta odvedla dve mladoltni devojki iz Saint-Etienne ter jih skužila vhitopiti preko Hamburga v Brazilijo. Pri obeh so se našli vojni listki za v Rio ter obsežna korespondenca večinom šifrirana. Lopovi so postorali tako-le: Anonsirali so po listkih, da se sprejmejo devojke na delo. Na podlagi takega oglasa je šla nala neka hamburška rodbina, da pošlje hčerko na kmete. Tozadevna pogodba je bila sklenjena s posredovalcem. Na dan odpotovanja pa je deklica nenadoma zbolela, nakar je njen oče brzojavil na kmete in je prejel odgovor, da tam ni ničesar znanega o namestitvi deklice. Za zadevo se je zanimala tudi policija, ki je ugotovila, da so v istu oglašali kupčevalci z dekleti. Dozdevni posredovalec je bil prijet. Iz zaplenjene korespondence je razvidno, da se mu je na ta način posrečilo že odvesti nad 50 devojki v starosti 16 do 18 let in jih odpraviti v Ameriko. Policija je pri lopovu našla tudi sledeče pismo:

»Vseh pet deklic je prispelo in so na varnem. So na poti v New York. V pristanišču Hamburgu je mrgolelo policistov. Le s težavo smo jih spravili na ladjo. Dve bi nas kmalu izdali, vendar saj veš, sredstvo je pomagalo... Devojke sem privedel v San Francisco, tam lahko kriče po materi in očetu, kolikor jim drago. Če boš imel zopet blago, pošli ga takoj v Hamburg na borzo. Ček preko... sledi. Če bi se devojke upirale, tedaj jih privedi tja, kamor sem ti rekel. Tam se bodo že spametovale.«

Iz francoske kuhinje.

V »Societe du Gaz de Paris« so trikrat na teden kuharski tečaji. Dvorana je vedno polna, mlade gospodinjice, pa tudi novinci meškega spola sede v amfiteatralno postavljenih klopih. Sredi dvorane je miza ali rlinov štedilnik, na katerem razlaga kuhar svojo umetnost. Dame si beležijo recepte. Ogledimo si tudi mi, enega teh neštarih pariških receptov.

Pašteta iz divjega žilca: Testo iz 400 gr presejane moke, različno stolčene sladkorja. 1 jajce, 10 gr masla in ščipce soli. Moko nasujemo v posodo, sredi nje napravimo jamico in položimo vanjo maslo in jajce. Nato vse skupaj dobro premesimo, razvaljamo testo, prilijemo žilco vode in pustimo nekaj časa stati. Žajčevo meso zrežemo skupaj z jetri in srcem ter ssekamo meso, jetra in srce položimo v velik možnar in vse skupaj dobro stolčemo. Meso lahko zrežemo tudi s strojem. Na 300—400 gr žajčega mesa damo 125 gr drobno narezanega svinjskega (ne mastnega) mesa in 125 gr nesoljene slanice. Oboje mora biti dobro zmleto. Nato spustimo zopet žajčevo meso s svinjino in slanino skozi stroj, da se oboje dobro premeša. Tej zmesi dodamo malo soli, stolčene popra, 1 likerjevo čajico konjaka, čašico madgarskega vina in malo zmletoga korenčiča. To maso postavimo na stran. Nato narežemo z maslom ponev ter raz-

tepmo v lončku eno jajce. Iz razvaljenega testa narežemo širokega blince, namažemo testo ob straneh z jajcem in zavijemo vanj meso. Testo, v katerem je zavito meso, namažemo z raztepenim jajcem ter napravimo zgornj luknjico, da bi para ne raztrgala testa. V to luknjico vtaknemo majhen papirnat listek. Iz ostalega testa napravimo vejice, lističe in cvetke ter jih položimo na pašteto, da dobi lepšo obliko. Pašteta se peče 40—45 minut v dobro zakurjenem štedilniku. Servira se z glavatno ali kakor drugo salato in je po zahtilu pariških kuharjev zelo dobra.

VIMECETE VAS DENAR SKOZ OKNO?

Če kupite nogavice brez žigov, »ključ«, ker eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro, zeleno ali zlato) »ključ« traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preverite če se!

Mrtvec se je vrnil.

Pred deželnim sodiščem v Brnu se je vrnila ta dni zanimiva razprava. Na zatožni klopi sta sedela Františka Horťova in Jan Ryžak ki sta se poročila, misleč, da je mož Horťove padel na bojišču. Josef Lehy, prvi soprog Horťove, je odšel leta 1914. na bojišče v Karpate kjer je bil leta 1915. vjet. Lehy je mirno živel v Brnu in skrbela za dve deči. O svojem možu ni vedela nič. Koncem leta 1921. se je seznanila z Janom Ryžakom, invalidom in trgovskim uslužbencem, poštenim in marljivim fantom, ki ji je nekega dne izjavil, da bi se rad oženil. In ker jo je imel rad, sta se kmalu sporazumela. Zglašila sta se na magistratu ter zahtevala, naj proglasi Lehyga, o katerem ni bilo že osem let sluha ne duha, uradno za mrtvega. Deželno civilno sodišče je res izdalo začetkom l. 1922. mrtvaški list, v katerem navaja, da Lehyga pogrešajo že nad dve leti in da ga je treba torej prišteti med mrtve. Zakonska zveza med Josefom Lehykim in Františko, rojeno Horťovo, je bila s tem razveljavljena.

Zarocena sta predložila mrtvaški list župnikom uradu ter prošla za oklic. Ali tik pred tretjim oklicem sta se zglasila pri nevisti dva neka nienega prvega moža ter ji izročila možovo pismo, v katerem sporoča Lehy svoj materi, da je živ in zdrav ter da se kmalu vrne. Lehy se je te vesti prestrašila, začela je plakati in je obvestila o nepričakovani novici svojo zeno. Navzlic temu sta se kmalu poročila. Živela sta srečno in zadovoljno, imela sta že drugo dečo, ko se je lepena dne nenadoma pojavil v Brnu prvi mož. Takoj po povratku je zahteval preklic mrtvaškega lista in dosegel je tudi razveljavljenje Ryžakovega zakona z njegovo zeno. Oba je tožila radi dvoženstva. Obtožena sta se zagovarjala, da je bila prva zakonska zveza sodnim potom razveljavljena in da torej nista kriva. Sodišče ju je oprostilo.

TUDI VI

bi si za Veliko noč v svojo popolno zadovoljnost nabavili novo pomladansko obleko iz prvostanskega sukna najlepših vzorcev pri

Drago Schwaib, Ljubljana.

Ghovitov 500 let starega procesa.

V Franciji je zbudila splošno senzacijo vest, da nameravajo sodne oblasti revidirati proces barona Juraja de Rais, znanega lahkoživca, ki je bil obsojen pred 500 leti na smrt. Rais je bil znameniti vojskovodja in francoski maršal. Svoje življenje si je znal urediti tako, da je bil znan dač naokoli kot eden največjih bogatašev v lahkoživcev. Sezidal si je krasne gradove Ingrandes, Tiffanges, Chempsoc in Machecaul, v katerih mu je bila v 14. stol. dovoljena poleg nečuvencega razkošja tudi polna svoboda.

Juraj de Rais je izpil kupo življenja do dna. Bil je kakor Krez, toda slednjič se je prepričal, da bo tudi njegovega bogastva konec. Ko so se začele njegove blaginje prazniti, je poklical iz Firence znamenitega alkimista Prelatja, da bi mu preskrbel nove virov bogastva. In res se je kmalu zopet kopal v zlatu, ki mu je pa prineslo nesrečo. Njegove finance so se sicer zboljšale, ali po deželi se je raznesla vest, da uganja baron s svojimi podložniki čudne stvari. Po vrsti je izgubil več njegovih služabnikov. Oblasti so dohvale pritožbo za pritožbo. Raisa so obdolžili, da je umoril 600 otrok ter si s temi židčini pomagal do denarja. Ni pa izključeno, da je našel Prelat v bližini baronovega gradu Machecaul zlato žilo, iz katere sta črpala denar za razkošno življenje. V onih časih, ko so bile vojne in umori na dnevnem redu, je lahko izgubil brez sledu tudi 800 otrok. Vendar je sodišče izreklo smrtno obsodbo in Raisova glava je padla pod krvnikovo sekirko.

Nedavno je posetil dr. Ninchon, uslužben v pariški bolnici »Charité« grobove v okolici Nantes, ki so bili nekoč last barona Raisa. Ugotovil je, da je v tej okolici mnogo zlata. Zlasti pod gradom Michcaul so bogate zlatonosne žile. Izračunali so, da je v eni žili za 2 milijona frankov, zlata. Odvetnik Maurice Garcon je izjavil, da določa zakon iz leta 1895 revizijo procesa, če se okoliščine bistveno spremenijo. Zato je sodna oblast sklenila obnoviti kazensko postopanje in rehabilitirati Raisa, dasi je bil že pred 500 leti obsojen na smrt. Koliko bo s tem pomagano Raisovemu prahu, ki počiva v zemlji že 500 let, se seveda drugo vprašanje.

Konflikt primadone Jeritze.

Znana svetovna pevka, primadona ga. Jeritza ni prijetna tovarišica. Že na Dunaju je imela vedno razprtje s svojimi soigralci in celo glasoviti tenor Piccauer je moral prinašati njene primadonske muhe, katerih pa se je seveda otepal. Če je ga. Jeritza na dunajski državni operi nastopila, tedaj so imeli vedno preglednice z zaščito tenorske partije, zakaj nihče ni hotel z njo peti. Tako je bil njen partner občasno drugorazreden ter ga je slajl njene zvezde popolnoma zasenčili.

Iz Amerike prihajajo sedaj poročila o novih konfliktnih primadone Jeritze. Njen nasprotnik je toplot mladi italijanski tenorist Benjamin Gigli, katerega mnogi imenujejo za naslednika Carusa. Njegovi uspehi so vzbudili ljubosumnost Jeritze. Peta sta skupaj v »Fedora« in »Tosca« in dolgo časa se je vršila med obema huda zakušana borba. Pri naslednji predstavi »Fedore« pa je prišlo na odprtem odru do konflikta. Gigli Ipanoff je Jeritzo v zadnjem dejanju tresel tako močno od sebe (mnogo močnejše kot je bilo predpisano), da je skoraj padla preko rampe orkestra in se komaj obdržala na robu. Ko je zastor padel, se je pojavil Gigli sam, da se zahvali občinstvu za priznanje. Publika pa je hotela videti tudi Jeritzo, ki se je tudi za tem takoj pojavila na odru, sama n — glasno ihtela. Drignila je roko ter hotela nekaj izreči, izpregovorila pa je samo te le besede: »Gigli ni nežen napram meni.« Zastor je nato padel.

Končni efekt je izjava ga. Jeritze, da namreč z gospodom Giglijem ne nastopi več.

Kri rači zemlje.

Pred dnevi se je odigral v selu Odžak pri Nevesinju krvav dogodek, ki je zahteval dve človeški žrtvi. O dogodku, sporu med dvema rodbinama radi zemlje, poročajo: Nekako okoli 19. je bila orožniška postaja v Nevesinju obveščena o krvavi bitki, ki se je vršila v selu Odžak. Orožniki so takoj odšli na lice mesta, kjer so našli na sredi ceste dva mrtva človeka, bila sta posestnik Rade Stipovac in njegov sin Ante, drugi sin Gjoko pa je ležal v nezavesti. Čim je bila temu nudena prva pomoč, je izpovedal, kako se je vse dogodilo. On je šel nekoliko pred očetom in bratom, katerima je sledil posestnik Janko Gluhović s sinovi. Nenadoma je nastal med obema družinama prepri. Gjoko je čul kriv svojo očeta na pomoč, nakar je takoj tekel nazaj. Našel je očeta že mrtvega, dočim je brat Ante umrl. Medtem se je približal Gluhović in zakričal nad Gjoko: »Zaklaj sem ti starega psa in brata, a sedaj si ti na vrsti!« Nato je pobral težak kamen in ga vrzel Gjoku v glavo. Gjoka se je onesvestil in ko se je zopet zavedel, so Gluhoviči že izginili. Splazil se je do svojo brata Ante, ki mu je izdihnil na rokah. Orožniki so takoj zasledovali Gluhoviče in jih prišli. Izročeni so bili državnemu pravdniku v Mostarju.

O. S. MARDEN.

Ne boj se ničesar.

Prevedel dr. F. S.

Ako te vsak korak, ki ga napraviš, popelje bližje k neuspehu, kako se moreš nadejati, da dosežeš zaželeni cilj?

Večina ljudi gleda na življenje napačno. Sami uničujejo veliki del svojega prizadevanja, ker njihovo duševno razpoloženje ni v soglasju z njihovimi lastnimi nameni. Prizadevali si, da bi dosegli kakdo doželen cilj a že obenem prikačijo v svoji duši ter se sami pri sebi bojijo, da dosežejo nekaj popolnoma drugega. Tako odbijajo od sebe baš to, kar si pravzaprav žele doseči. Ne pristopajo k svojemu delu s pravih duševnim razpoloženjem, nimajo v sebi nobene sigurnosti, da zmagojo — in prav ta sigurnost je to, ki izsiljuje in privlačuje uspeh. Nimajo one odločnosti in onega zaupanja v samega sebe, ki ne priznava nobenega neuspeha.

Ako želiš postati bogat, obenem se pa stalno bojiš, da estaneš vedno siromak, ako neprestano dvomiš o svojih sposobnostih, ako si vedno ponavljáš, da najbrže ne dosežeš tega, kar bi rad dosegel, ne pomni to ničesar drugega, kakor da se neprestano odpravljáš v smeri proti zapaču, dočim si v resnici želiš priti na vzvod.

Kdor hoče dosegati uspeh, mora misliti vedno le na uspeh. Njegove misli morajo biti napredne, ustvarjalne, iznajdljive, predvsem pa optimistične.

Pojdi vedno v ono smer, kamor gleda tvoj obraz.

Star pregovor pravi, da ovel, ki blekeče, pade trav iz gočca. I rebi s podobno godi: kadarkoli tožiš nad svojo usodo, si sam pripravljaš neopravičnost, ter si samo otežuješ nalogo zahtevati uspeh, neopravičljiv svoje zadovoljnosti in svoje sreče, zakar vsaka misel na nje zariva njih siko le tem globlje v tvojo zavest.

Mislí s magnet, ki privlačuje one stvari, ki jim odgovarjajo, in ako se tvoje misli počijo z boleznijo in s siromaštvom, ti neobhodno pripravljajo bolezen in siromaštvo. Popolnoma nemogoče je, da si usvariš baš nasprotno od tega, česar je polna tvoja duša, zakaj v razpoloženju tvoje duše se nahaja vzor, po katerem se like tvoje življenje.

Tudi če delaš še s tako gorečnostjo, da bi dosegel uspeh, če je pa pri tem tvoj duh popolnoma ovladen od bojazni pred neuspehom, zadostuje to, da izpodnese tla tvojemu prizadevanju in da ti onemogoči zaželeni uspeh.

Strah pred neizidanim, strah, da se jim bo slehlo godilo, brani celi vrsti ljudi, da bi dosegli to, po čemer hrepene, zakaj ta strah jim jemlje silo k ustvarjalnemu činu.

Navada, gledati na vse s pogledom ustvarjalnim, brez domov in negotovosti, nasprotno z zaupanjem in s sigurnim prepričanjem, da nam usoda pripravlja na-

boljše, kar ima, da pravica mora zmagati, da resnica nazaduje vendar le vedno zmaga prevaro, da sta soglasje in zdravje edina resničnost, nesoglasje in bolezen pa le prehodna mojnja — to je duševno stanje optimistov, ki končno obnovi svet.

Optimizem je ustvarjalč. Je za posameznika to, kar je solnce za ras. lins. vo. V njegovem kraljestvu je življenje, rast, krasota. V njegov svetlobi, kakor rastline v solnčnih žarkih.

Pesimizem pa zanika in podira. Kdor pričakuje od življenja samo zlo in nesrečo, kdor vidi v njem le s'abo in zopno, se mora težko pokoriti za svoje črnogledstvo. Sam nad sebe kliče to, kar vidi ali dozevno vidi.

Prenehati moraš misliti na neuspeh, ako hočeš pritegniti na — se srečo in uspeh. Pravim ti, da niti v mislih ne smeš imeti ničesar skupnega s tem, česar se bojiš. Izženi vsako tako misel takoj iz svoje glave, pozabi na njo popolnoma, predstavljaj si kolikor mogoče živo njeno nasprotje in se čudom zapaziš, kako hitro prilagodiš k sebi to po čemer si hrepel.

Od razpoloženja duha, s katerim pristopa k svojemu delu, je odvisno, če se ti dolo posreči. Ako ga opravljaš suženjsko, zgoj kot neprijetno neobhodnost, ne navdaja — li te pri njem radostna nada na srečo in uspeh, kakor le siromaštvo in težko delo, seveda ne moreš pričakovati, da dosežeš kaj drugega, kakor baš to, na kar baš misliš.

Namestu katedrale - krematorij.

To se je, seve, dogodilo v Rusiji in sicer v Moskvi. Ruski boljševiki so originalni. To se jim že mora pustiti. Na vse ti pridejo. Odravajo zakon in uvajajo priateljske odnose. Čim si zaželi devojko za ženo, ji predlagaš, da zabežiš skupno življenje pred občinskim tajnikom. Izjava pred občinskim tajnikom zadostuje. Ko jo podpišeš s prijateljsko, sta si že mož in žena. Moramo priznati, da je tako zakonsko pravo enostavno. Pa tudi za razpoko ni treba bogve kakšnih sitnarij. Zopet stopiš k občinskemu tajniku, mu potožiš gorje in stvar je urejena. Kljub temu zakonskemu »pravu« in »zakonskim« zvezam teče življenje lepo naprej in se razvija normalno. Dokaz, da ni vse tako in samo tako, kakor si predstavljamo po vkoreninjenih običajih. Tudi druge novotarije so komunisti vpeljali. Tako poročajo iz Moskve, da so sklenili pretvoriti še nedozidano katedralo Mjuskaja ploščad v krematorij, ki bo prvi te vrste v Rusiji. Sklep je vsakakor izviran. Kaj poroče ruska pravoslavna duhovščina? Ali bo tako nestrpna, kakor naša, ki se protivi krematoriju in zaigranju mrtveč, dasi je higijenično, pametno in lčno ter mnogo boljše nego pokopavanje na neokusnih pokovališčih. Mogoče je, da se institucija zaigranja mrtveč v Rusiji udomači, morda celo epidemično razširi. Rus je dovezeten za novotarije, kakor mlakatari drugi narod. Komunistom gre torej slava, da so prvi izpremenili, sicer nedovršeno zaenkrat navadno nedokončano stavbo v krematorij. Razprodajalnica novorojenčkov.

Amerikanska oblast so aretirale v ekscentričnem Los Angelesu, to je v razkošnem kalifornskem mestu, ki slovi po svojih nedosežnih filmskih ateljih, babico, ki je razprodajala novorojenčke. Ugotovili so, da je babica prodajala novorojenčke za ceno, ki se je gibala med 175 do 200 dolarji. Vest je popolnoma verjetna. Saj si je treba enostavno izračunati, koliko novorojenčkov oddajajo na pr. v velenestu v takozvano rečo, koliko je med nami nezakonskih otrok in kako pozosto čitamo v naših dnevnikih, da spremljajo zakoni novorojenčke za svoje, pa najdemo, da je mogoče, da je amerikanska babica zbirala neboljene novorojenčke ter jih prodajala interesentom za gornje cene. Združene države so tudi velikanška država in je mogla babica potom iseravati v velikih dnevnikih prav udobno prodajati dolžne angelčke iz rok krutih staršev. Amerka ima pač patent na vse novotarije. Tako tudi v tem slučaju glede razprodajalnice novorojenčkov.

Na otoku Helgolandu se je pormilo v morje skaflovja in zemlje v obsegu 12000 knbičnih metrov. Pravijo, da je provzročila to eksplozija neklih pomorskih min vzhodno od otoka.

Habsburška propaganda v holandi, skem tisku. »Algemeene Handelsblad« je priložil fotografije otrok bivše cesarice Zite z daljšim člankom o bivanju njene rodbine v Lequeitlu. Otroke vzgojujejo jako blaževiti (?) in gospodnja Bregeljeva, hči dunajskega profesorja. Ziti prvi sin Oton govori nemški in madžarski (najraje slednji jezik), uči se francoske, španske, angleške in hrvaške. Vzgojevatelj in člani družine (grof Westfalen grof Deggenfeld) ga titulirajo »cesar«.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Najnovejši damski klobuki

došli v modnem salonu

Ida Škof-Wanek naslednici **Ljubljana**
Pod Tranco 2

Priznane solidne cene. — Preoblikovanje in predelovanje
se izvršuje točno.

57 L

„Opeka“

porovistne zidake priporoča
opekarna

„Emona“ d. d.

v Ljubljani. — Tovarna na
Viča (Brdo). — Pisarna v Pra-
žakovi ulici 3, pr. tličje.

Novi stroj

lomljenje kamena

z voznim podstavkom. Proizvaja
6 do 7 m³ na uro. Prodaamo po
najnižji ceni ali dajemo na posodo.
„Alat“ d. d. Zagreb,
Gačeva ulica 59

FR. P. ZAJEC
Izpravljen optik
Ljubljana
Stari trg št. 9.

19 let

priznane „Larucin“ pilule naj-
sigurneje ozdravijo kapavico (Trip-
ner) — Dobiva se po vseh lekar-
nah po 20 Din skatlj. Po pošti
razpošilja **lekarna Blum**,
Subotica. 115/L

J. Stjepušim
= Sisak =
praporca

napisane tembara, ilica,
parture i ostale
potrebštine za
svo glat-
bala. 31 L

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.

krovec, stavbni galanterijski in okrasni
klesar instalacije vodovodov.

Uprava strojevodov Kopalnice in klesanje naprave
izdelovanje posod iz pločevine za
hrane, harvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (skatle)
3245 za konzerve.

Edino prave „Gaiser“ čevlje
in louske čevlje dobite le v
novi uroci in trgovini in delavnici

J. Brajer
Ljubljana 3396

Turjaški trg (Breg) 1.

Istotam se izdelujejo vseh vrst
čevlji po meri in vse vrste trznih
čevljev. — Trgovci popusti!
Cene solidne! Posrežba točna!

Pozor, šivilje!

Pisiranje vseh vrst ažiuri-
ranje, entanje in probir-
čne gume izdane najceneje
in najhitreje 37

BELIHAR i VELEPIČ
Ljubljana, Šp. Šiška, Kladovska ul. 150

Prevozni 49 L

Crêpe de Chine
in
Crêpe Georgette

v vseh barvah za pence oblike po
skrajno znižanih cenah pri
JOS. PODKRAJEK
Ljubljana, Jurčičev trg

Surova svila v vseh barvah
90 cm široka meter à Din 120.

Robert Smielowski

arhitekt 47

in mestni stavbenik

Rimska cesta 2

izvršuje načrte in proračune, pre-
vzema stavbna dela vseh vrst,
kakor tudi preseljevanja in cinitve
vsakovrstnih posestev pod solid-
nimi in ugodnejšimi pogoji.

Zidna opeka

od lasne opekarne na Viču, pri-
znana kot najboljša kakovost, n
od skladišča, Opi karska cesta 18
po najnižji ceni cen.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sožalja in iskreno sočutje ob smrti
našega srčno ljubljenega soproga, očeta, brata, strica, svaka in tasta, gosp. da

Dominika Lušina

posestnika in trgovca z lesom

izrekamo tem potom vsem vsem našo najudanejšo zahvalo.
Hva a vam vsem sorodniki, prijatelji in znanci ki ste v Ljubljani in So-
draciji sprejeli draga nam pokojnika na njegovo zadnjo pot. Posebej bodita
z hvalami obe ljubljanski Sentpetrski C. M. podružnici in naravno gosp. pol-
duštvo za vodniški okraj; nadeja se nalenša hvala sodražskemu Sokolu, ribni-
škemu Sokolu in gasilnemu dru. tvi v Sodratici, koja društva sta v kroju in
s prapom pr. častili rajnika. Srčna hvala g. Josipu Oberstariju, starosti sode-
škega S. kula in g. Jakobu Perdanu, načelniku sodeškega ga. linaga društva za
njih globoko sega oča poslovilna govora. Enaka hvala pevskemu zboru iz
Sodracije in Rbnice za genijne žalustinke. Z hvalami bodite vsi za prekrasne
vence in cvetje in vi vsi, ki ste prišli v tolikem številu iz Ljubljane, Loškega
potoka, Rbnice, Otenke, Poljan, Laže z g. Iv. Pucijem, narodnim poslancom,
Dubrepolja, itd. itd., da spremiti pokojnika do njegovega poslednjega domovanja.

Ljubljana-Sodratica, dne 11. marca 1925.

Žaljuoč! ostali.

775

Mali oglasi, ki stanejo v
posredovanju in social-
no-gospodarskega obsesta,
vsaka beseda 50 din.
Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zahteva, dno'ovanje
ter oglasitve stroje-
skovne zgradbe, vsaka
beseda Din 1.
Najmanjši znesek Din 10

Službe

Inkaskiranje
terjatev prevzema »PO-
SREDOVALEC«, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 23.
16/L

Mesto hišnika
išče s 1. majem t. l. mlad
zakonski par. — Ponud-
ba pod »Hišnik št. 3769«
na upravo »Slov. Naroda«.

Vrtinar 750
srednjih let, neoženjen, »re-
zen, marljiv, z večletno
praksjo, išče nastop službe
kakoj. Ponudbe z označeno
plačo na Franjo Zvonar,
Planina-Sevnica, Slovenja.

Pletalčicu
na stroju za strikanje,
(dobru) na stroju za stri-
kanje — tražim. Platim
dobro. — Adresa: Hela,
Industrija pletene robe,
Zagreb, Prilaz 91 765

Sprejme se zanesljiv
potnik
za Slovenijo in Hrvat-
sko, kateri zna »oziti
dvokolo, ima prednost.
— Tribuna P. B. L., to-
varna dvočoles in tro-
čleski vozovci, Ljubljana,
Karlovska cesta 4. 752

Moška moč
z večletno praksjo v knji-
govodstvu, zmožna slo-
venskega, nemškega, če-
škega, angleškega jezika
v govoru in pisavi —
francoskega v pisavi, želi
premeniti mesto. — Po-
nudbe pod »1000752« na
upravo »Slov. Naroda«.

Išče se trgovski
sotrudnik
vešč slovenske in nem-
ške — za manufakturno
trgovino v Beljaku. Na-
stop takoj ali v 6 tednih.
— Ponudbe s prepisi iz
pričeval na: Johann Tom-
sche, Beljak (Villach). 761

Korespondent
(srbohrvatski, slovenski,
nemški) s praksjo, zmo-
žen knjigovodstva, z dvo-
razredno trgovsko šolo,
izkušen manufakturni in
konfekcijski — išče mesto.
— Ponudbe pod »Srbo-
hrvatski/665« na upravo
»Slov. Naroda«.

Učenca

za vrvarsko obrt sprejme
Keber, Sevnica. 724

Faktor
spesobna sila, traži se za
jednu veču š. impariju u
provinciji. — Ponudbe sla-
ti na: Dion Štamparija,
Karlovac (kraj Zagreba). 764

Prodaj

Zaoravljivčev
s sedeži, močan — se
proda. Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«. 766

Železen materijal
za 100 m normalnega tira
prodaj. — Naslov pove
uprava »Slov. Naroda«. 751

Pisalni stroj,
dobro hranjen, se pro-
da za 2200 Din. — »Po-
sredovalec«, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 23. 773

Prodaj violino
na holiše vrste po ugodni
ceni. Pisane ponudbe na
upravo »Slov. Naroda« pod »Vi-
olina 747«. 751

Svilene klobučke,
okrašene, od 200 Din na-
prej v raznih barvah —
prodaja Minka Horvat,
modistka, Ljubljana, Sta-
ri trg. 62 L

„Wanderer“
tri sedežni avto najnovej-
šega tipa ceno prodaj. —
Cenene ponudbe pod »Wan-
derer«, na upravo »Slov.
Naroda«. 719

Drva za kurivo!
Odpadne od žage prodaj-
amo, dokler traja zaloga,
v vsaki množini, po znat-
no nižini cen. — Parna
žaga, Trnovo, Jeranova
ulica 14. 755

Šokali

Lokal
srednje velik, v sredi me-
sta, na prometni točki, se
iše za takoj ali pozneje.
— Ponudbe pod »Tov. ka-
na Gospodarsko pisarno
»Slov. Naroda«. 718

Dopisovanje

Ločenec,
mlad, želi znanstvo z
mlado ločeno ženo ali
vdovo. — Ponudbe pod
»Skupno življenje/781«
na upravo »Slovenskega
Naroda«. 680

Salame
kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

Gospod

želi znanstvo z mlado
samostojno damo. Po-
nudbe pod »Krajski dan
780« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Znanja želi
mlada gospodična z go-
spodom od 40 do 55 let.
— Dopisi pod »Znanja/
nost/774« na upravo »Slov.
Naroda«.

Soba se odda
takoj samostojnemu, so-
lubenemu gospodu. — Gle-
dališka ulica št. 10, II.
nadstropje. 762

Ku m

Registrirna blagajna
(Nationalkassa), večja v do-
brnem stanju se kupi. Po-
nudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Blagajna 733«.

Starine,
prvovrstne plačujem po
ljuditeljskih cenah. Ku-
pujem tudi cele zapušči-
ne. — Ponudbe z natanč-
nim popisom in navedbo
cene na: Julij pl. Huch-
merhofen-Silbernagl, Za-
greb, Ilica 131/a. 776

Posoila

Kapitalist
Večja tovarna v Slove-
niji, tako vpljana, da
ne more toliko izdelati,
kajti or ima naročil, brez
konkurence, želi poveča-
ti obrat. Potreben kapita-
l Din 500.000. — proti-
vknjižbi ali pristop kot
družabnik z osebnim so-
delovanjem. Sprejme se
tudi inostranski kapital.
Uspešno posredovanje
se honorira po dogovoru.
— Ponudbe pod »To-
varna 125/777« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Razno

Najceneje
se podolejajo raznovrstne
novevice. — Pred Skofjo
jo 1/L 60/L

Predtiskanje
ročnih del najmodernej-
ših vzorcev po izvanred-
no nizkih cenah. — Pred
Skofjo 1/L 61/L

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Salame

kg šunkarice po 41 Din,
kg brunčevke po 16 Din,
— razpošiljam od 5 kg
naprej po povzetju. Za
dohodke in v točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in prešalec-
vlec, Šiška-Ljubljana
VII. 680

Lastnina in tisk Narodna tiskarna